

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

LIII. Gruodis — December 25, 1968 Nr. 124

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kas nauja
Pasaulyje

LIETUVOS DIPLOMATI- JOS SEFO RASTAS JUNGTINIŲ TAUTŲ GENERALINIAM SEKRETORIUI

Savo pareiškime, padarytame Visuotinės žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbimo 20 metų sukakties proga, Tamsta esi kvietęs tarptautinę bendruomenę veiksmingai vykdyti tos Deklaracijos nuostatus. Aš sveikinu Tamstą iškėlus tokiu būdu reikalą ginti vieną esmingiausių civilizacijos elementų.

Tamstos pareiškime, be to, sakoma, kad Deklaracija yra padėjusi pagilinti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių respektavimą visame pasaulyje. Aš leidžiu sau atkreipti Tamstos dėmesį į tai, kad šitaip teigiamai apibūdinta eiga vis dėlto tikrumoje yra labai apribota, nes susiduria su neįveikiamomis kliūtimis Centro ir Rytų Europoje.

Šios kliūtys kyla iš vieno Jungtinių Tautų nario, Sovietų Sąjungos, santvarkos bei politikos. Sovietų Sąjunga ne tik nesirūpina gilinti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių respektavimą, bet jas pastoviai ir įžūliai pažeidžia tiek savo teritorijoje, tiek jos netiesėtai okupuotuose ar šiaip užvaldytuose kraštuose.

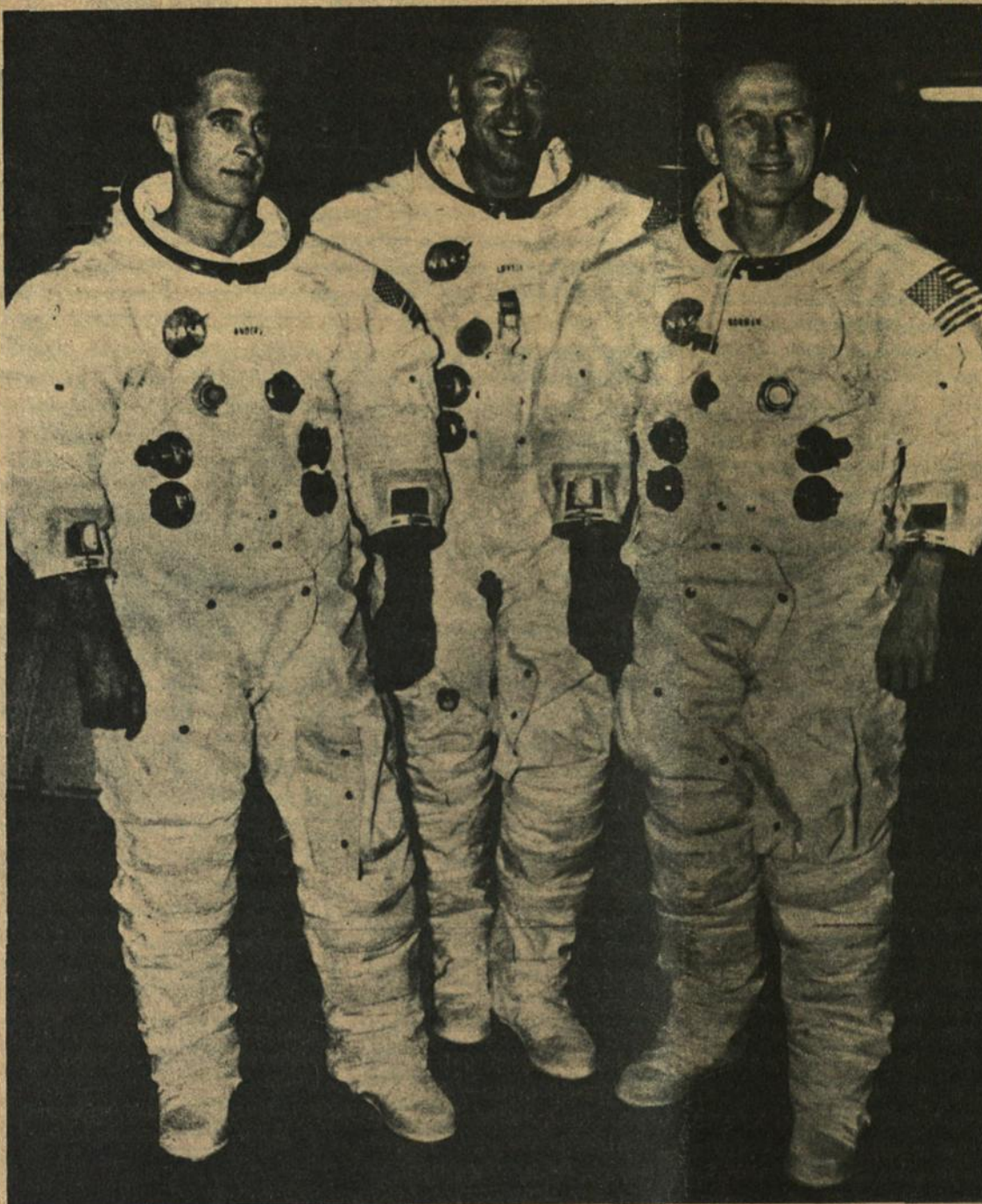
Vienas ryškiausių tam įrodymų yra Lietuvos padėtis. Sovietų Sąjungai užpuolus ir okupavus Lietuvą, lietuvių tautai yra atimtos visos laisvės, jos tautinė individualybė yra rusinimo gresmėje, jos religiniai jausmai pažeidžiami pastoviu Bažnyčios persekiojimu, kraštas alinamas Maskvos vykdomo ekonominio išnaudojimo.

Prieš keturis mėnesius, Sovietų Sąjungai įsiveržus į Čekoslovakiją, Tamsta, Ponas Generalini Sekretoriau, pareiškė, kad Čekoslovakijos įvykiai yra naujas smūgis prieš tarptautinę tvarką bei moralę, kuris sudaro Jungtinių Tautų statuto pagrindą. Toks Sovietų Sąjungos pasmerkimas privalo būti jai taikomas taip pat ir juo labiau už Lietuvos ir dviejų kitų Baltijos Valstybių — Estijos ir Latvijos — užpuolimą ir okupaciją.

Aš tikiuosi, jog Jungtinės Tautos laiko sau pareigą žiūrėti, kad Visuotinės žmogaus Teisių Deklaracijos garantijos būtų teikiamos visoms tautoms be jokios diskriminacijos, o ypač toms, kurių teisės ir laisvės yra pačių Jungtinių Tautų nario Sovietų Sąjungos mindžiojamos.

Šio įsitikinimo vedamas, reiškiu viltį, kad Jungtinės Tautos vis dėlto nusispręs remti lietuvių tautos pasiryžimą atstatyti savo valstybės nepriklausomybę.

• ČEKOSLOVAKIJOS metalo darbininkų profesinė sąjunga, turinti beveik milijoną narių, grąsina visuotiniu streiku, jeigu kuris aukštas valdžios ar partijos pareigūnas, turįs žmonių pasitikėjimą, bus pašalintas iš pareigų. Tokia rezoliucija buvo priimta po tris dienas trukusio Pragoj sąjungos suvažiavimo. Rezoliucija taip pat atmeta sveikintųjų kišimąsi į krašto vidaus

Amerikiečiai astronautai Williams Anders, James Lovell ir Frank Borman pasirodę istoriškam kėlionėn...

DIDINGIAUSIA ŠIMTMEČIO DIENA

Keturiems tūkstantams ir šimtui dienų praslinkus po to kaip pirmas žmogaus paleistas dirbtinis satelitas pradėjo sukty aplink žemę, štai trys amerikiečiai Borman, Lovell ir Anders atsiplėšė nuo gimtosios planetos žemės ištyrti naujų pasaulių, šį kartą mėnulių. Per pasku-

reikalus. Tuo tarpukompartijos vadovas Dubčekas pareiškė, kad bus panaudotos visos neišvengiamos priemonės prieš bet kokius gandus, apkaltinimus ir priekaištus partijos autoritetui ir jos politikai.

• ŠIAURĖS KOREJA praeitą pirmadienį paleido Amerikos laivo Pueblo 82 įgulos narius, kuriuos kalino nuo sausio mėnesio.

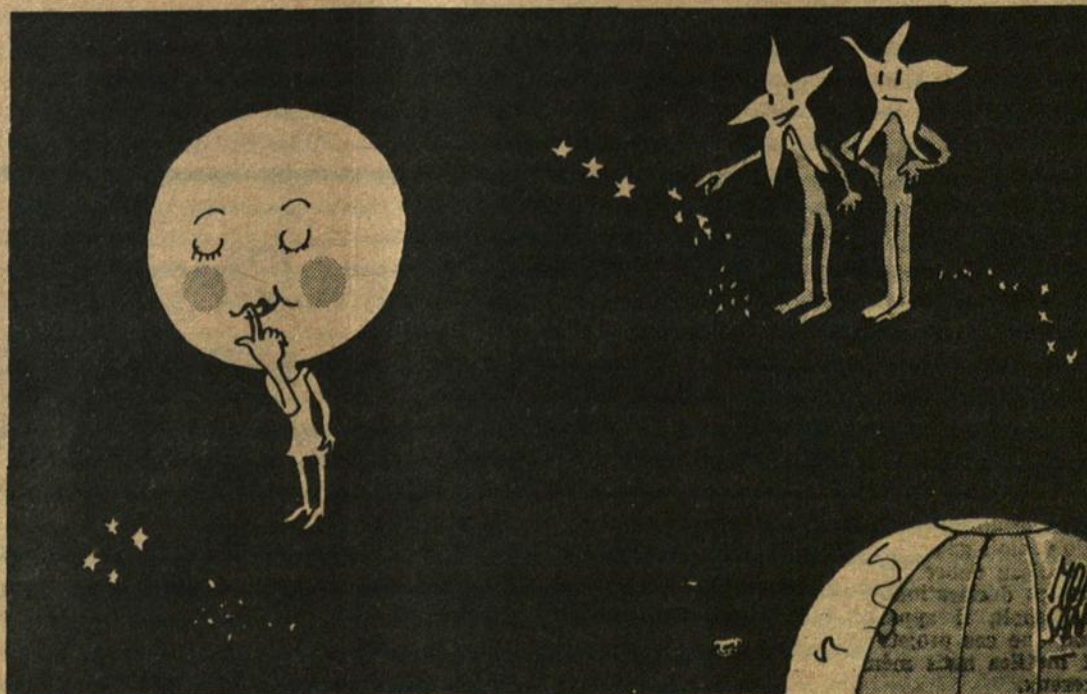
• JULIJA NIXONAITĖ, būsimos prezidento Nixono duktė, sekmadienį New Yorke susitūkė su buv. prezidento Eisenhowerio anūku. Vestuvių apeigose dalyvavo tik giminės ir artimieji.

• RICHARD NIXONAS neketina dalyvauti jokioj viršūnių konferencijoj ir nenorį siųsti savo stebėtojo, jei prezidentas Johnsonas pasimatytų su Kosyginu prieš prezidentavimo termino galą. Nixonas mano, kad toks pasimatymas nebūtų protingas šiuo metu. Tas visai suprantama, nes jis nenorį susitūkti jokiais įsipareigojimais, kuriuos padarytų baigias savo kadenciją prezidentas. Nixonas galvoja, kad prieš vykstant į Maskvą ar į kokią neutralią sostinę susitikti su sovietais, reikėtų pirma susitikti su savo sąjungininkais. O jei pavyks susitikimą su sovietais nudelsti, bus lengviau iš jų gauti nuolat...

tinuosius vienuolika metų buvo padaryta didelė pažanga erdvių užkariavime. Dar 1957 metų rudeni erdvė aplink žemę buvo tuštuma, kurioje skriejo tik klaidžiojantys meteorai pritraukti mūsų planetos, o mėnulis dar buvo mėnuliu, tai izoliuotas pasaulis, nežinomas ir miręs. Dabar šią žiemą aplink žemę skrieja jau šimtai metalinių heteroclitų ir visokių keistų pabūklų. Šių dirbtinių satelitų skardius taip padidėjo, jog nebegalima susigaudyti stastistikoje. Nuo to laiko kai erdvėn buvo iššauti "Sputnikas" ir "Explorer", apie 800,000 kg. įvairių pabūklų buvo "pasodinti" erdvėn, kurie

skrieja aplink žemę skirtingais orbitais. Iš 2,500 šitaip išblaškytų erdvėnų šimtai veikia ir duoda signalus. Penki iš šešių ant savo šonų turi nupieštą Amerikos baltą žvaigždę ir N.A.S.A. inicialus.

Seniausias jų yra satelitinis rabotas Explorer I, kurį amerikiečiai į erdvę iššovė 1958 m. sausio 1d. Štai jau vienuolika metų jis tęsia savo kelionę aplink žemę ir iki 1970 metų pasiliks tarnyboje. Apskaičiuota kad "Transit 4-A", kuris erdvėn buvo paleistas 1961 m. birželio 29 d. skries aplink žemę ir siųs signalus iki 2561 metų... Tada jis bus moksline seniena ir bū-

Yra ko jaudintis, kai aplink pradeda sukty vyrai...

VLIKO SEIMO NUTARIMAI

1968-ųjų Lietuvos Laisvės Kovos Metų gruodžio 7-8 d. sesijoje, įvykusioje New Yorke, minėdamas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimt metų sukaktį ir Vliko veiklos dvidešimt penkerių metų sukaktį, priėmė šiuos nutarimus:

I. DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO

1. Primindamas 1944 metų vasario 16 dienos Vliko deklaraciją ir 1967 metų spalio 22 d. Washingtono priimtąjį Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Penkiasdešimt Metų Sukakties Manifestą, Seimas iškilmingai pareiškia, kad tūkstantis devyni šimtai aštuonioliktųjų metų VASARIO ŠEŠIOLIKOSIOS AKTAS yra galutinis, niekuo nepakeičiamas lietuvių tautos apsisprendimas būti laisva ir nepriklausoma, nes valstybinė nepriklausomybė yra ne tik tautos dvasinės bei materialinės gerovės ugdymo, bet ir pačios tautos buvimo sąlyga.

2. Seimas pareiškia, kad Sovietų Sąjungos 1940 m. įvykdyta Lietuvos okupacija, sulaužiusi pagrindinius tarptautinės teisės dėsnius, ir paskesnis Lietuvos į Sovietų Sąjungą įjungimas, suklautojės lietuvių tautos valią, yra tik smurto aktai, neturį jokios teisinės ar lietuvių tautą saistančios galios.

3. Seimas kreipiasi į laisvojo pasaulio kraštų vyriausybes, prašydamas jas imtis paveiklų priemonių priversti Sovietų Sąjungą pasitraukti iš Lietuvos.

4. Seimas didžiai vertina JAV Kongreso rezoliuciją, įtaigojančią Prezidentą, kad JAV vyriausybė iškeltų Baltijos valstybių klausimą Jungtinėse Tautose.

II. DĖL LIETUVOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS

Kaip lietuvių tautos politinės valios reiškęjas ir vykdytojas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, ypatingai vertindamas Lietuvos diplomatinę misiją veiklą laisvės kovoje, įpareigoja Vliko Valdybą dėti visas pastangas talkinti tų misijų veikimui ir aktyviai pasipriešinti bet kokioms pastangoms jų egzistenciją ar veiklą trukdyti.

III. LIETUVOS RUSINIMO KLAUSIMU

Visose Lietuvos gyvenimo srityse -- valstybinėje, ūkinėje, švietimo bei kultūrinėje -- okupantas varo sustiprintą rusifikaciją. Seimas kreipia į tai visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių dėmesį ir kviečia Lietuvai ir lietuvių tautai daromą gyvybinę skriaudą išaiškinti laisvųjų kraštų visuomenėms. Vliko Valdyba įpareigojama paruošinti kompetentingų asmenų studijas apie okupuotoje Lietuvoje varomą rusifikaciją ir jos žalą lietuvių tautai ir jas

(Nukelta į 2 psl.)

RŪKymo [TAKA SVEIKATAI (2)

Dr. STEPONAS BIEŽIS

RŪKYMAS TEIKIA
MALONUMĄ, BET...

Nikotinas, įsigavęs organizmą, paveikia rūkytojo antinks-
tinę liauką (adrenaliną) taip,
kad ji tuo poveikiu paleidžia į
kraują apytaką stiprų savo hor-
moną, vadinamą apinefrinuarba
adrenalinu, kuris savo ruožtu iš
raumenų ir kepenų staigiai at-
palaudoja ten sukrautą rezerva-
vinį glikogeną (suvirškinto cuk-
raus formą). Šis kraujo apytakos
patekęs glikogenas (cukrus) be-
matant pasikeičia (asimiliuoja-
si) į energiją, kas išvargusį
kūną sustiprina, jam teikia nau-
ją pajėgumą. Tokiu būdu rūky-
mas teisėtai ir fiziologiškai
stiprina žmogaus jėgas. Užtat
išvargęs rūkytojas iš savo pa-
tyrimų griebia cigaretę, kad,
taip sakant, atsigaivinti, kiek
sustiprėti, kas yra faktas. Šiuo
požiūriu rūkymą galima laikyti
naudingu ir net reikalingu to-
liam momento išvargimo pa-
šalinimui.

Kai toks išvargimas įvyksta
retai, tai jo pašalinimas nikoti-
nu gal ir pateisinamas. Tačiau
kai tai kartojasi dažnai ir tę-
siasi ilgai, tai šitokiuose atve-
juose rezervinis cukrus (gliko-
genas) gali visiškai išsiseinti,
kas įveda rūkytoją į chronišką
nuovargį, kurio pašalinimui rei-
kia ieškoti kitokių priemonių. --
fiziologinio poilsio ir atitinka-
mo maisto papildymo, o jokių
būdu ne nikotino. Tat šis atve-
jis laikytinas neigiamu, ir dar
papildymui įpratinu daug rūky-
ti, kas turi taip pat neigiamą įta-
ką.

Suerzintas žmogus, kurio
kraujo spaudimas pakilęs, šir-

dis smarkiai kunkuliuoja, rū-
kytojas prie pirmos progos grie-
biai cigaretę, kurios kelis de-
mus giliai patraukęs pajunta
erzumo atslūgimą, malonų ra-
numą, ir tuo pačiu įerzinta šir-
dis apsimalšina. Ši raminanti
veikmė yra psichinė, o nefizio-
loginė. Mat jis degdamas ciga-
retę, pypkę ar cigarą jau sa-
vaimė pasiruošęs atsileidimui
(releksacijai), kas nejuo-
domis paruošia organizmą ra-
numui. O patsai rūkymas ir ste-
bėjimas bekylandžių dūmų teikia
fizinį poilsį, o psichiniai nukrei-
pia mintį nuo to, kas sukėlė pa-
tį suerzinimą. Šitokiu atveju
rūkymas sudaro palankias są-
lygas ramumui, nukreipimui ru-
pesčių į ramybę. Šitokiu atve-
ju rūkymas gal ir pateisinamas,
jei tai nesikartoja dažnai.

Rūkymo kreditui dar galima
priskirti socialiniuose subu-
vimuose įsigyvenimui draugin-
gos nuotaikos, kai vieni su ki-
tais pasidalina cigaretėmis ir
ramiai laiką leidžia. Įdomu, kad
šitokiuose suėjimuose mažai ir
net visai naminė nerūkantieji, ži-
rėk, išsitraukia cigaretę ir su
ypatingu malonumu pučia dū-
mus, dažniausia netraukiant į
plaučių gilumą. Šitokie, sakysi-
me socialiniai rūkytojai, papil-
domai dar ant stalo pasideda sa-
vo cigarečių pakelį, kad visai
ceremonijai davus daugiau reikš-
mės. Kai žituri į tokius rūkyto-
jus, tai tiesiog jauti, kad jie iš
to turi ypatingo malonumo, ku-
ris gali eiti jų sveikaton.

Giliau nagrinėjant, gal būtų
galima rasti ir daugiau palan-

kų savybių ir pasiteisinimų rū-
kymui. Tačiau kas čia iškelta,
pilnai užteks. Rimtai analizuo-
jant šias rūkymo naudingumo
savybes neišvengiamai kyla rim-
tas klausimas, ar tos naudostik-
rai esmingos ir pozityvios? Ar
kartais tai nėra tik užmaskuoti
teigimai, gražios prielaidos ir
lyg logiški pateisinimai rūkyti?
O kaip su ta dauguma, kuri vi-
sai nerūko ir gyvendami tokio-
se pat sąlygose, sutinka tokius
pat vargus, staigmenas, rūpes-
čius ir krizes, o vienok laimin-
gai pergyvena tai be žymių pa-
žeidimo sveikatos ar kaip ki-
taip? Ši nerūkančių dauguma
faktinai atsveria rūkančiųjų ma-
žumą su jų pirmenybėmis, jei
taip galima galvoti. Išvadoje
galima teigti, kad nerūkantieji
nieko neperpranda, gal tik išskl-
riant tuos pasitenkinimo mo-
mentus kai dūmai rūksta iš pa-
nosės, kurie, kaip vėliau maty-
sime, daugeliui savų laikų at-
neša itin skaudžių valandų. Ir
iš to kas iki šiol pasakyta jau
duoda stipraus pagrindo visai
nerūkyti.

KAIP PRADEDAMA RŪKYTI

Milžiniška dauguma prade-
da rūkyti vaikystės dienose, dau-
guma nuo dvylikos metų lanky-
dami mokyklas. Vaikai greitai
išmoksta daug dalykų, gerų ir
blogų, nuo savo bendraujančių
draugų, kurie vieni kitiems tu-
ri stiprios ir net apkrečiamos
įtakos. Kai jaunuolis susibend-
rauja su rūkančiais, tai šito-
kiais atvejais neligiam išsi-
laikys prieš pagundą. Nejuo-
domis naujoko lūpose atsiranda
cigaretę, kurios dūmai iš
pradžios esti erzūs, troškian-
tys ir protą svaiginantys, bet
argi ambicija nusileis tokiems
pradiniams menkiesiems, ar
save leis pažeminti rūkančiųjų
draugų akyse kaip silpnavalis?
Žinoma, kad ne, nes vaiko ir,
žinoma, mergaitės garbė tai ne-
leidžia. Ir štai netrukus atsi-
randa naujas ištikimas rūkyto-
jas, kuris vis dar nors čiaudy-
damas, kosėdamas ir svaigda-
mas, bet dvasioje jausdamas
savotišką nesubrendusį pasidi-
džiavimą prieš savo draugus,
neatlaidžiai traukia cigaretę po
cigaretę, nors tėvai tokį aktą
neužgirtų ir draustų.

Antrą palankią sąlygą pradė-
ti rūkyti duoda patys tėvai,
kurių rūkymas ilgainiui pa-
traukia dėmesį beaugančio vai-
ko. Vaikai daugiau išmoksta ne
ką tėvai jiems sako, o ką ir kaip
jie patys daro, kas vaikams dau-
giau imponuoja ir kas verčia
juos pamėgdžioti. Taigi, kai vai-
kai iš dienos į dieną mato tė-
vus pučiant dūmų debesį iš
burnos, tai jiems vienu ar ki-
tu metu ateina nesulaikomas
noras tėvus pamėgdžioti.

Vaikas dažniausia slapčia
patraukia pirmą dūmą, kuris
nors ir priklus bet kaipgi nusi-
leis savo užsimojimui būti vy-
ru ar moterimi ir rūkant susi-
lyginti su savo tėvais. Čia tė-
vų draudimas netik nieko nepa-
deda, bet dažnai dar labiau pa-
skatina vaikų rūkyti, nes, esą,
jei tėvams galima ir skanu, tai
ir šiems vaikams lygiai leisti-
na. Taigi šiuo atveju tėvai yra
tiesiogiai atsakingi.

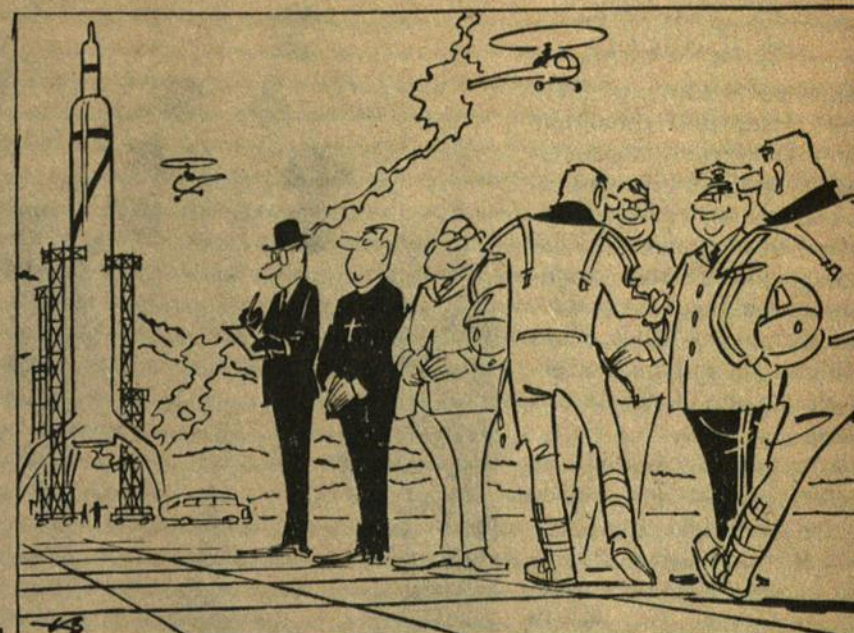
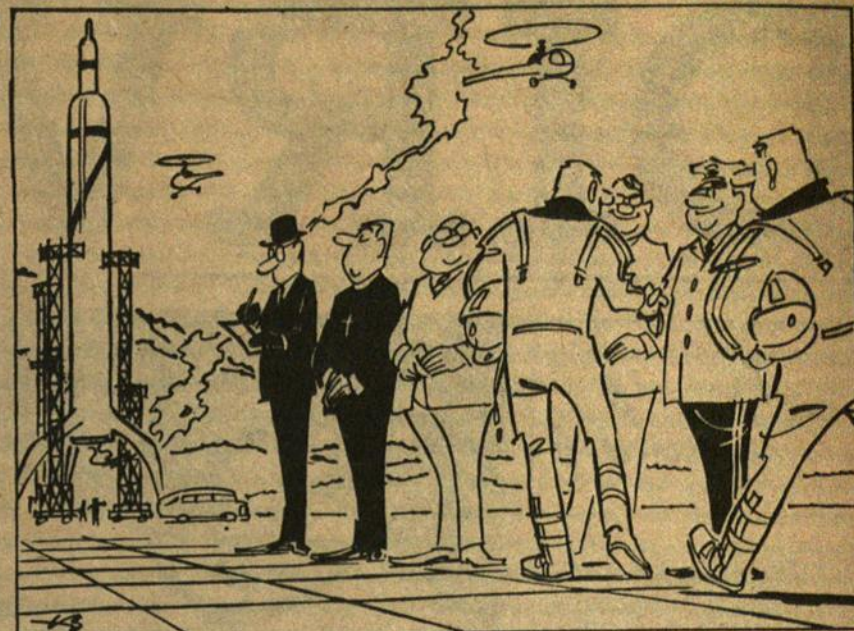
Subrendę žmonės rečiau ima-
si rūkymo, nes jie jau išmoko
logiškiau dalykus aiškintis ir
spręsti. Tik koks netikėtas gy-
venime smūgis, nemaloni staig-

Septynių
skirtumų
galvosūkis

Kopijuodamas a m a s
piešinį, dailininkas
tyčia padarė septy-
nias klaidas.

Palyginkit abu
piešinius ir bandy-
kit surasti tuos sep-
tynius skirtumus.

Sprendimą rasite
7 psl.

Neitikėtina,
bet tiesa...

• JV SENATORIUS Strom
Thurmond veda savo sekretorę
kuri yra 22 metų amžiaus, t.y.
44 metais jaunesnė už jį. Jau-
namartė yra penkių pėdų 6 co-
lių aukščio, sveria 115 svarų ir
turi 35-22-35 išmatavimus. Ji
yra buvusi Pietų Carolinos gro-
žio karaliene. Ji studijuoja tei-
sę. Senatoriui 66 metai. Jis ir
pirmiau buvo vedęs savo jau-
nutę sekretorę kuri pasimirė
prieš devynis metus.

• GEORGE WALLACE, bu-
vęs JAV trečiosios partijos
(pralaimėjęs) kandidatas į pre-
zidentus, gauna Veteranų Ad-
ministracijos pensiją už 10%
proto funkcijų praradimą. Jis
nuo to ir nesigina, tik pastebi,
kad jis turi paliudyti 90% svei-
ko proto, o jo politiniai konkuren-
tai turi daug mažiau.

• VIENAS jaunas JAV žurna-
listas -- Ladd -- parašė kny-
gą pavadintą "Pastikėjimo kri-
zė", kuri nesenai išėjo iš spau-
dos. Jis toje knygoje faktais nu-
rodo, kad visi Amerikos prezi-
dentai daug melavo JAV visuo-
menei. Melavo Trumanas, me-
lavo Eisenhoweris ir nužudy-
tasai Kennedy. Bet gi didžiau-
sias melagis esąs prezidentas
Johnsonas. Kokioje kitoje vals-
tybėje būtų galima tokią knygą

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HECKER TAVERN

WE SERVE THE FINEST CHOICE
WINE—LIQUOR—BEER

MARY HRIBAR & MARY SUSTARSIC

1194 East 71st St.

EN 1-9779

parašyti ir išleisti? Kodėl tie
žurnalistai neparašo kiek So-
viety vadai "teisybės" sako sa-
vo žmonėms?

• POPIEŽIUS nesenai pasa-
kytame pamoksle apgailestavo,
kad pastaruoju metu, laikurie
bažnyčios vadovai ir tikintieji
katalikai reiškia perdidelį kri-
tiškumą, kuris galys nuvesti į
pražūtį Bažnyčią. Tačiau po-
piežius neketina sakyti griež-
tesnių žodžių ar imtis kietų
priemonių. Jis tik melsis ir
kitų prašo melstis ir tvirtai ti-
ki kad Viešpats išgelbės savo
Bažnyčią. Kai kam atrodo, kad
tokia politika per "silpna".

• IŠ LIETUVOS gauta ži-
nių, kad Balio Sruogos gimtinis
vienkiemis Baibokai dabar pa-
vadintas Sruogaviete, kuri vi-
soje apylinkėje garsėja dideliais
agurkais. (5)

HELP WANTED MALE

MOLDERS, COREMAKERS, LABOR-
ERS, at gray iron foundry established
1920. New contract offers substantial
wage increases, company paid insur-
ance and improved pension. Plant-
wide incentive. Apply in person.
AMERICAN FOUNDRIES COMPANY,
330 2nd St., Milan, Mich. 48160.
(118-2)

MOLDERS, COREMAKERS, LABOR-
ERS, at gray iron foundry established
1920. New contract offers substantial
wage increases, company paid insur-
ance and improved pension. Plant-
wide incentive. Apply in person.
AMERICAN FOUNDRIES COMPANY,
Milan, Michigan 48160. (115-124)

FIXTURE BUILDERS
(STEEL)

BRIDGEPORT
OPERATOR

LATHE OPERATOR

Must be experienced. Excellent pay,
good fringe benefits, many hours of
work. Phone 313-468-2641. (122-1)

ELECTRICIANS
MACHINE TOOL

EXPERIENCED JOURNEYMAN
Apply in person. J. I. C. Machine Tool
Electricians, 17216 W. McNichols Rd.
or call 313-273-0860 or 313-273-1954,
Detroit, Mich. (122-124)

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VLIK SEIMO NUTARIMAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

įteikti laisvųjų kraštų vy-
riausybėms ir įtakingi-
giems asmenims.

IV. MORALINĖS IR MA-
TERIALINĖS PARAMOS
REIKALU

Vyriausio Lietuvos Iš-
laisvinimo Komiteto Sei-
mas, pagrindinai ap-
svarstęs esamą Lietu-
vos laisvinimo veiklą,
konstatuoja, kad tas dide-
lis ir sudėtingas darbas
nebūtų įmanomas be nuo-
latinės moralinės ir ma-
terialinės lietuvių pa-
ramos. Seimas, nuošir-
džiai dėkodamas laisvo-
jo pasaulio lietuviams už
jų ligšiolinę paramą,
kviečia ją tęsti ateityje,
visokeriopa remiant
laisvinimo darbą dirban-
čiuosius ir didinant pin-
gines aukas TAUTOS
FONDUI.

V. REMIAMOS JAUNI-
MO PASTANGOS

Vyriausio Lietuvos Iš-
laisvinimo Komiteto Sei-
mas, pritardamas iš lie-
tuvių jaunimo organiza-
cijų sudaryto "Žygio už
tikėjimo laisvę" sąjū-
džiui ir jo komiteto pa-
skelbtajai minčiai -- pri-
siminti šių metų gruo-
džio 28 dieną pavergtus
Lietuvos jaunimą, kvie-
čia visus lietuvius, o
ypač laisvąjį lietuvių jau-
nimą, tą dieną paminėti
atitinkamu būdu, prisie-
menant pavergtuosius
jaunuosius brolius ir se-
seris, kurių kančia, drą-
sa ir tikėjimas į laisvę
bei Lietuvos meilė yra
šviesios Tėvynės ateit-
ties viltis.

VI. ATSKIRŲ VLIKO
INSTITUCIJŲ DARBO
VERTINIMAS

1. Seimas labai verti-

na Vliko Valdybos darbą
ir dėkoja jos pirmininkui
bei visiems nariams už
pastangas ir asmeninį pa-
siaukojimą, vykdamą di-
džiuosius Vliko uždavi-
nius.

Seimas pageidauja,
kad ateities veikloje bū-
tų daugiau išryškinta Vli-
ko Valdybos ir Tarybos
funkcijos, kad Vliko Ta-
ryba kreiptų daugiau dė-
mesio į Lietuvos laisvi-
nimo programinius klau-
simus.

Vliko veiklai daugiau
lietuviškoje visuomenė-
je populiarinti ir dides-
niam mūsų visuomenės
palankumui kelti būtų
tikslinga Vliko Seimą
šaukti kasmet kitoje vie-
toje ir į komisijas įtrauk-
ti galimai daugiau Vliko
veikėjų, nesiribojant
New Yorke gyvenančiais
asmenimis.

2. Seimas, išklausęs
Tautos Fondo Valdybos
pirmininko prel. J. Bal-
kūno pranešimą apie Fon-
do veiklą, dėkoja jam ir
visai Tautos Fondo Val-
dybai už ilgametį lėšų
teikimą Lietuvos laisvės
kova ir prašoprel. Bal-
kūną ir toliau pasilikti
Tautos Fondo Valdybos
pirmininku.

Seimas sveikina Kana-
dos lietuvių dosnumą
Tautos Fondui ir nuo-
širdžiai dėkoja Kanados
Tautos Fondo atstovybei
už jos sėkmingą veiklą.

Vliko Seimas svarstė
ir bendravimo su Lietu-
va klausimą. Nutarimą
tuo reikalu priimti ir pa-
skelbti pavedė Vliko Ta-
rybai. (ELTA)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

ISTORINĖ KELIONĖ

Po daugelio metų tyrimų, ne trumpesnio kieto darbo ir pasiruošimo, ankstyvą praėjusio šeštadienio rytą iš JAV tarpkontinentinių raketų bazės Floridoje sekundės tikslumu pakilo amerikiečių erdvėlaivis Apollo 8, leisdamasis į istorinę kelionę -- dešimt kartų apskrieti mėnulį ir grįžti žemėn. Erdvėlaivyje trys amerikiečiai astronautai -- Frank Borman, James A. Lovell Jr., ir William A. Anders. Kas prieš keliasdešimt metų nedrįsta net vaizduotis, kas prieš dešimt metų geriausi atveju buvo galima laikyti tolimos ateities svajone -- šiandien iš tikrųjų pasiekta. Porą kartų žemę apskrieję astronautai erdvėje laukė paskutinio leidimo mėnulio orbiton skristi. Tokio leidimo iš kontrolinio centro nebūtų sulaukta, jeigu būtų kilęs mažiausias nepasitikėjimas misijos sėkmingumu, nes amerikiečių erdvės tyrimuose brangiausia ir nepakeičiama vertybė laikoma astronauto gyvybė ir sveikata. Tačiau ši kartą visi pasiruošiamieji ir baigiamieji darbai, įskaitant ir gamtos sąlygas, vyko tokiu nuostabių ir iš anksto numatytų bei apskaičiuotų tikslumu ir sklandumu, kad ir paskutinis patvirtinimas astronautams skristi mėnulio buvo trumpas: jūs skrendate į TLI (t.y. mėnulio orbiton) ir pasakytas taip paprastai, tarsi automobilio vairuotojui apvažiuoti keletą blokų.

Bet iš tikrųjų šiuo astronautų trijulė duotu patvirtinimu ir žaibišku jo vykdymu prasidėjo didžiosios Apollo 8 kelionės istoriskumas. Kai keno jis bandomas lyginti su kadaise įvykdyta Kristupo Kolumbo kelione žemės rutulio vakarinės pusės. Betgi daugelis ją vertina dar daugiau. Šiandien, kada laikraštis nebegali prilygti greitoms susižinojimo priemonėms, nedrįstame ir savo skaitytojams anagzuoti galį pateikti paskutinius Apollo 8 kelionės techninius duomenis. Iki šios laikraščio laidos atidavimo spausdinti, jau buvo kritusi visa eilė ligšiolinių erdvės tyrimuose pasiektų rekordų, gi trys amerikiečiai astronautai buvo jau beveik įpusėję pusę milijono mylių prieš juos esančią distanciją, kurią nuskrudę ir laimingai pa-

siekę žemę, jie taps didvyriais, erdvės kelionių, gal net tarpplanetinio susisiekimo pirmūnais. Jie mūsų gyvenamame, savo gyvybės rizikuodami, siekia įvykdyti amžiną žmonijos svajonę -- arčiau nei šimtas mylių nuo jo paviršiaus pamatyti mėnulį, jį nufotografuoti ir tokioje artumoje pačių modernių aparatų pagalba užfiksuoti begales kitų tyrimo duomenų. Tuos duomenis, taip pat pirmą kartą istorijoje, pargabenti žemėn, dalį jų kelionės metu pasiuntus televizija.

Apollo 8 erdvėlaivio kelionę stebi ir jastebisi visas pasaulis, žinoma, išskyrus sovietines, istaigas ir jų garsiakalbius. Kada mėnulio orbiton artinasi ne rusai, bet amerikiečiai, darosi labai aišku, kodėl sovietai šią misiją laiko "ligiųjų sensacijų ieškojimu". Ligšiolinėse erdvės varžybose amerikiečių planai visada būdavo iš anksto paskelbiami, jų vykdymas, iki smulkmenų sėkmingas, atliekamas viešai, raketų pakilimą ir jų viršūnių grįžimą tuojau pat televizija perduodant visam pasauliui. Amerikiečių laimėjimai erdvės tyrimo srityse niekam nekėlė ir nekelia abejonių. Tuotarpu panašūs jų varžovų rusų bandymai visuomet būdavo slepiami, opaskelbtiems miglotiems duomenims patikrinti niekada nebūdavo duomenų. Jeigu dabar Apollo 8 misija pasibaigtų laimingai, o to visa širdimi tikime ir laukiame, nors niekas negali įsivaizduoti visų pavojų, su kuriais ši kartą astronautams teks susidurti, tada amerikiečių erdvės ir visatos tyrinėtojų prestižas nepaprastai atsiplėstų nuo savo varžovų pasiekdamas sunkiai pasiejamą lygį, turinant žmonijos istoriją amžiais neišdildančiais laimėjimais.

Apollo 8 laimėjimas turi dar ir kitą pusę. Tai moralinis atlyginimas už didžiulius pastangas ir kietą, sąžiningą darbą tos daugybės asmenų, pradedant paprastaisiais darbininkais ir baigiant sudėtingiausiais planavimo darbus atlikusiais mokslininkais, kurių pasišventimo dėka šia misija gali baigtis sėkmingai. Jų tikėjimas ir atsidėjimas negalima dalyką paverstę galimu. Tas pats iš dalies tinka ir lietuviškajam reikalui. Juk savo laiku tautinis atbu-

Operos "Dana" pastatymo variantas. Iš kairės: vyr. chormeist. A. Gečas, chorm. A. Stephens, dirig. A. Kučinas, režisierius P. Maželis, dail. A. Kurauskas, baletm. J. Puodžiūnas ir chorm.-akomp. A. Vasaitis.

DANA ŽENGIA Į SCENĄ

M. VALIUKĖNAS

Chicagos Lietuvių Opera pradėjo naują 1968/69 m. darbo barą, kurio metu rengiamasi išvesti pirmą kartą scenon daugelio laukiamoji J. Gaide-lio opera Dana (libretas St. Santvaro).

Gruodžio 13 d. Jaunimo Centro Namuose buvo su šia opera susipažinimo vakaras. Deja, dėl staiga gerokai atšalusio oro ir slidaus keleto publikoje matėsi išimtinai operos kolektyvo nariai -- ir keletas spaudos žmonių.

Danos, kaip ir visų šio kolektyvo lig šiol pastatytų operų, dirigentas Aleksandras Kučinas gerai paruoštu žodžiu peržvelgė Danos operą, tiek turinio, tiek ypač muzikiniu požiūriu. Maestro teiginius, būdingesnes melodijas ar akordus, pianino garsais "pailiustravo" Alvydas Vasaitis. Klausiesieji susidarė pakankamą nuovoką, kokia yra toji Dana bei kokie uždaviniai tenka, kiekvienam šios operos pastatyme dalyvaujančiam.

Dana esą nėra plikas, karo pasėkų svetimos šalys sutelktų žmonių gyvenimo, vaizdas, o ji esanti daugiau jaunų žmonių, kovojančių su likimu, išgyvenimai, lūžiai, ieškojimas naujų kelių į laimingesnį rytojų. Pagrindiniai veikėjai (Danos, Daumanto) charakteriai vykusiai sukurti -- kalbėjo A. Kučinas. Danos monologas antrame veiksmo, Daumanto monologas baigime, esą labai išraiškūs, pilni įtampos, skausmo ir kančios. Eilė spalvingų duetų, choras... "Jei mes visi ir visos pasitempsime ir padirbėsime savose srityse, -- tikiu -- šią lietuvišką operą, mums sukurta, mes ir išnešime į gyvenimą didingai" -- baigė savo kalbą maestro.

Vakaro dėmesys, atrodo, buvo Petras Maželis, clevelandietis, tenyškio jaunimo teatro

dimas, spaudos laisvės iškovojo ar nepriklausomybės atkūrimas ne vienam atrodė panašiai nepasiekiami. O atsitiko kitaip. Kas gali manyti, kad ir kitais atvejais neįvyks kitaip, jeigu neprarasime tikėjimo, geros valios, kantybės, savęs išsižadėjimo ir nuolatinių pastangų, tiek čia, tiek pavergtoje Lietuvoje? (d)

"Vaidila" organizatorius ir visokeriopas talentas -- vadovas, režisierius, dekoratorius, choreografas ir kt. Bet čia, Chicagoje, atėjęs pirmą kartą, kaip operos režisierius. Jo pirmas pasisveikinimo žodis operos bendradarbiams, buvo šių šiltai suiktas. Iš jo kelių skersų sakinių apie Daną, lengva buvo jausti, kad jis su šia opera, jos turiniu, scenomis, idėjomis jau susipažinęs ir visą tai perkošęs per savą režisieriaus -- interpretatoriaus prizmę. Džiaugdamasis galįs įsijungti į darbingą menovienetą, jis pareiškė savo šūkį -- "Būkime visi scenoje mandagūs!" Atseit, būdamas scenoje klausyk ir girdėk, atsaikyk "kalbančiam" solistui, dirigentui, kitam choristui ir t.t. O taip visiems elgiantis ir be didesnių judesių, visaskolektivas bus ne statiškai -- aiškino naujasis režisierius P. Maželis. Iškviestas į sceną dail. Algirdas Kurauskas, pradžioje sakėsi, kad jis vaizdus kurias

teptuku, o ne žodžiu..., bet vėliau pasidalino savo mintimis apie Daną. "Aš skaitau savo, kaip dailininko, uždavinį ne sceną papuošti, gražiai ją dekoruoti, o sukurti nuotaiką, kuri žiūrovą nukeltų į operos idėjų laukus... Tikiu, kad mes visi tą padarysime", pareiškė A. Kurauskas.

Vakaro programą gražiai vedė operos vald. pirmininkas Alfredas Kučlys. Be jo, valdybą sudaro: Sofija Dziugienė, Gediminas Kazėnas, Vacys Petrauskas, Kazys Skaisgirys, Alb. Smolinskas ir Pranas Naris. Dirigento asistentai -- chormeist. Alfonsas Gečas, Alice Stephens ir Alvydas Vasaitis.

Teko patirti, kad esą jau pakviesti ir solistai -- es. Žodžių, operos ruošia eina visu rimtumu. Prem'era -- 1969 m. balandžio 12, antrasis spektaklis -- balandžio 13 ir trečiasis -- balandžio 19 d.d. Spektakliai bus -- Maria HS patalpose. Laukiama šiam dideliu mūsų operos užmojui didžios tautos iš visuomenės, kaip kad jos nestigo ir anksčiau.

ALT S-gos DETROITO SKYRIAUS
VEIKLOS APŽVALGA

Skyriaus Valdybos pasikeičiant, vėta peržvelgti, ką buvusioji valdyba, kurią sudarė pirm. A. Musteikis, vicepirm. Alf. Gilyvis, sekr. V. Vaičiūnas, išd. J. Švoba ir narys J. Gaizutis -- bus padarę ir kaip prisidėjo prie Jubiliejinių Lietuvos Laisvės Kovos Metų atžymėjimo.

Gruodžio 1 d. p. M. Sims namuose įvyko skyriaus narių meetingas susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba iš pirm. St. Šimolūno, vicepirm. J. Švobos, sekr. M. Sims, išd. P. Daifnio ir nario V. Šarkos, ir kuriame buvo peržvelgta skyriaus veikla. Susirinkime dalyvavo svečias iš Chicagos, inž. J. Jurkūnas, jis pasidalino svarbiomis mintimis apie Dirvos reikalus ir kvietė Dirvą remti.

Iš buvusios valdybos pranešimų paaiškėjo, jog ji savo veiklą buvo nukreipusi į kultūrinę pusę, nesiekdama padaryti "pelno". Jau praėjusiais metais toji valdyba buvo suorganizavusi lietuvių mokytojų pagerbimą -- akademiją. Mokytojas buvo pagerbtas nemirtingu kūriniu karata -- "Lietuvos Šviesos keliu" kurios žodžius sukurė poetas B. Brazdžionis, o muziką -- Br. Budriūnas. Reikėjo nemaža pastangų sk. valdybai surasti mecenatus ir kantas kūrėjas. Dr. Birutė Girniuvienė ir dr. Bronė Gruzdienė-Zelbienė -- įvertino idėją ir suteikė reikiamą finansinę paramą neužmirštamam istoriniam muzikiniam paminklui sukurti.

Skyriaus Valdyba galvojo ir apie tai, ką reikėtų duoti mūsų jaunimui, pradedant jubiliejinius metus. Tam reikalui buvo pakviestas iš Clevelando Vaidilos teatras, vadovaujamas Petro Maželio, kuris suvaidino A. Rūko "Keturius Keliauninkus". Vaidinimas neapvydė nei mažų, nei didžiųjų.

Atskubėjus pavasariui, skyriaus valdyba paliko sales ir persikėlė į gamtą. Buvo surengtos net dvi bičiuliškos į gamtą išvykos, draugiškiems pabendravimams. Vienoje išvykoje į ryt. V. Alantas skaitė gana įdomią paskaitą, susijusią su mūsų tautine švente, su Vytauto Didžiojo -- Lietuvos Karaliaus vainikavimu. Išvykos buvo daromos p.p. Adamsų vasarvietėje, malonių ir svetingų šeimininkų prieglobstyje.

Pirmas rudeninis pasirodymas įvyko rugsėjo 29 d. Tai neužmirštamas a.a. Antano Olio minėjimas pradėtas šv. Antano bažnyčioje pamaldomis ir vėliau lietuvių namuose akademija ir koncertine dalimi. Akademijos metu svarų žodį tarė A. Olio bendradarbiai -- K. Karpius ir J. Bačiūnas. M. Sims paskaitė specialiai sukurta eilėraščių Olio garbei. Pianistė Birutė Šmetonienė atliko pian koncertinę dalį.

Jubiliejinių metų užsklandai buvo surengtas pianisto Antano Šmetonos rečitalis spalio 27 d. Meno muziejaus salėje. Tai buvo triumfališkas šių metų pasirodymas ne tik saviesiems,

bet ir svetimiesiems. Į koncertą buvo pakviesti Detroito reziduoją konsulai ir spaudos -- muzikos kritikai.

Pilnumo dėliai, reikia priminti, jog buvo surengta inž. Algio Zapracko paskaita -- pranešimas apie Pietų Amerikoje įvykusį lietuvių kongresą.

Štai ir yra sk. valdybos užplanuoti ir įvykdyti dideli kultūriniai parengimai, kaip ir priderėjo tokiais iškilmingais -- jubiliejiniiais metais. Skyrius papaildė savo įnašus į Vilties Draugiją.

Negalima užmiršti kitų skyriaus narių veiklos, kurie papildė valdybos atliktus darbus.

Šalia savo skyriaus darbų, kai kurie nariai labai gyvai reikšdasi kituose parengimuose, nesusijusiuose su skyriaus veikla. A. Musteikis, be tiesioginių skyriaus darbų, buvo pasiūlyęs didelę našą organizuojant Jubiliejinių Metų kultūros skyriaus darbų -- didingąjį religinės muzikos koncertą Katedroje, tautodailės parodą Centr. bibliotekoje.

J. Baublys, nuolatinis Tarpautinio Instituto patalpose vad. tautybų -- lietuvių langų dekoravimu, šių metų tautodailės parodos eksponatų parinkimu, dalinių patvarkymų ir, vėliau, talkininkaujant St. Kaunelienei filmavimo TV režisūra. Jo miniškis Lietuvos miestų herbai puošia lietuvių namus.

K. Jurgutis jau antri metai kaip vadovauja Balfo skyriui. Inž. J. Gaizutis, ilgametis L. namų v-bos p-kas, specialus fotografas iškilmingais momentais. Marija Sims yra plačiai žinoma veikėja ir organizacijų centre, ir šaulių kuopoje ir žurnalystų rately. St. Šimolūnas aktyvus J. Metų k-to fin. skyriu. J. Švoba ir St. Šimolūnas yra peržiūrėję ALTS-gos įstatus ir paruošę naują projektą. Jei C. V-ba ras ką naudingą, galės pasinaudoti.

Vincas Tamošiūnas, būdamas šaulių kuopos pirmininku, yra taip suaktyvinęs jos veiklą, jog tampa kitoms organizacijoms gražiu pavyzdžiu, kaip reikia dirbti. Neužmirštamas Ed. Vasilauskas, be kurio neapsieinama prie parengimų, prie dekoravimų. Nepamirštamas Vl. Pauža dažnas mūsų parengimų ir Dirvos reikalų rėmėjas.

Visi čia suminėti sk. nariai šiemet buvo įsijungę į Jubiliejinių Metų komitetą ir todėl kiekvienas padvigubino savo veiklą.

Baigiant reikia neužmiršti po- nių, skyriaus narių žmonių, be kurių mūsų parengimai, mūsų išvykos būtų labai sauses, nejaudios, neturėtų vienijančio ryšio. Tai natūralus reiškinys ir todėl dažnai pamirštame atžymėti tas darbščias ponias, Jums, mielos ponios, priklauso gili padėka viso skyriaus ir valdybos.

Buvusios v-bos metu skyrius neteko tauraus aiškos tautinės linijos nario -- Leono Bulgario. Jo asmenyje, skyrius nustojo didelio ramsčio. Tačiau toks likimas išliko ir jį reikia priimti su skausmu.

Šviesesnė prošvaistė skyriuje yra ta, kad į skyrių įstojo keli nauji nariai: Juozas Lesčinskas, Juozas Augaitis, A. Grigaitis, St. Dryža ir R. Korsakas. Ypač pažymėtina dėl R. Korsako. Jis savo judrumu paskatins daugiau jaunimo jungtis į Tautinės S-gos gretas ir tuo būdu ugdyti lietuvių išsilvijoje. (am)

"VERGIJOS KRYŽKE-
LIUOSE" PRISTATYMAS
VISUOMENEI

ALT S-gos Detroito skyriaus pirm. Stasys Šimolūnas praneša, kad 1969 m. sausio mėnesio pabaigoje skyrius rengia S. Rūkenės knygos "Vergijos kryžkeliose" pristatymą Detroito lietuvių visuomenei.

Dr. Leonas Sabaliūnas su- pažindins su knyga.

MACHINE BURNERS
FITTERS
SHOP HELPERS

Applications are being accepted for the above positions for men with experience in steel plate fabrication. Excellent wages including many fringe benefits. Apply in person.

BETHLEHEM STEEL CORP.
Buffalo Tank Division,
13461 Huron River Dr.,
Romulus, Mich.

"Equal Opportunity Employer in the Plans for Progress Program"

Bronys Raila -- laureatas

Iš spaudos pranešimų jau žinome, kad šiemetinė Ohio Lietuvių Gydytojų, iš eilės jau dvyliktoji, kultūrinė premija atiteko rašyt. ir žurnalistui Broniui Railai. Šis įvykis, pasakyčiau, labai sveikintinas dviem atvejais: pirma -- tai Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos ligšioliniu nepailstamumu jau visastužinas metų skirti potūkstantinę kultūrinėms premijoms, o antra -- labai mielas jų mostas -- tai šiemetinės premijos paskyrimas už žurnalistiką, kuri (sritis), bene, yra sunkiausia ir, dar pridurčiau, nedėkingiausia.

Juk Castelar yra pasakęs: "Jūs kurie tarnaujate laikraštiniškai kuklūs ir nežinomi rašytojai, jūs niekada negalėsite įvertinti viso jūsų darbo svarbumo; gimę tarp spaudos, jūs ją laikote kaip savo dalimi. Tačiau tikėkite -- be jūsų labiausiai pasižymėję žmonės būtų nežinomi, didžiausio pagerbimo verti dalykai būtų kaip varpai, skambą tuštumoje. Jūs prispaustiems žadinate viltį. Jūsų plunksnos tai kaip elektros laidai, kurie jungia visus planetos kraštus. Jūsų idėjos tai kaip oro atomai, kuriais alsuoja mūsų sielos, tai

PRANYS ALŠĖNAS

moralinė pasaulio atmosfera. Reikia suprasti visos šios tarnybos kilmę, kad būtų galima ją vykdyti su reikiamu didingumu ir majestotiškumu.

Bronys Raila

mu. Tai viena iš kilniausių pareigų protaujančiam žmogui".

Dabar -- premija Broniui Railai. Ar vertas jis tokios premijos?

Atsakymas tegalėtų būti tik vienas -- vienintelis: vertas ir labai vertas! Jis laikraštinko darbui yra pakankamai

pasiruošęs, turįs didelę praktiką, svarbiausia, toli gražu, neeilinius sugebėjimus, grąndiozinį visose srityse išvalgumą ir aštrią (visais atvejais), o svarbiausia -- (nerūdyjančią, nepailsančią) plunksną visą tą išvalgumą išsakyti -- išlieti popieriuje. Ar visada skaitytojai yra patenkinti jo raštais, pagaliau, ar ir jis pats jais patenkintas -- tai kitas dalykas. 1960.VII.19 rašytame man laiške Bronys Raila visiškai neslėpdamas apie rašytinius savo darbus ir užmanymus šitaip užsimena: "Visada stengiuosi duoti "my best", bet dažnai išeina visiškai kitaip. Ką tik rašiau kronikoje apie Alanto romaną, o vistik yra tas prakeiktas skirtumas tarp užmanymo ir jo įgyvendinimo. Tai yra visų mūsų tragika".

Bronys Raila yra gimęs 1909 m. kovo 10 d. Gavęs universitetinį išsilavinimą Lietuvoje ir Prancūzijoje, spaudoj bendrą nuo 1923 m. ir rašęs dviem frontais -- kaip rašytojas ir žurnalistas. Jis ypač gausus straipsniais kultūriniais, politiniais ir visuomeniniais klausimais. "Akimirksnių kronikas" jis pradėjo rašyti 1947 m. dienraštyje Mintyje Memmingene, Vokietijoje, ir dabar jas tęsia Dirvoje. O tai -- ypatingai įdomi jo rašytinė medžiaga, liečianti įvairias sritis ir įvairius klausimus.

Br. Railos visi raštai (ypač publicistika) yra su stipria beletristine doze. Tai jo stilius ir, sakyčiau, labai patrauklus (nors ir kietas) stilius.

Jis jau yra išleidęs 2 tomus savo publicistinių raštų -- "Tamsiausia prieš aušrą", 1960 m. ir "Iš paskendusio pasaulio" -- 1961 m. Iš poezijos ir, bendrai, iš "belles lettres" jis išleidęs eilių rinkinį "Barbaras rėkia" 1930 m. ir ypatingą pasisekimą turėjusią knygą "Laumių juosta" 1966 m.

Taip pat yra davęs eilę vertimų. Jo rašytinis stilius, ypač publicistikoje, daugiau liberalinis, tautinis, bet jis, anaipol neneigia ir kitiems laisvės kitaip galvoti. Pvz., jau minėtos datos rašytame man laiške, tarp kita ko, jis šitaip teigia: "Visai aišku, kad ir su Jumis neturiu skirtumo nei būde, nei patriotiniuose jausmuose, nei bendruose mūsų tautiniuose siekimuose. Bet mūsų filosofijos principai nėra bendri, vietomis gana kitoniški. Tai yra normalu ir net sveika."

Prisiųsdamas man gisavo knygą "Tamsiausia prieš aušrą" Bronys Raila dedikacijoje šitaip įrašė: "Pranui Alšėnui -- to paties laikotarpio laikraštinkui -- papildyti to laikotarpio išgyvenimų dvasiai -- iš skirtingos pusės, bet gal mažiau rūščiai, skausmingai ir su lygiomis viltimis Aušros tikėjimu".

Tiek dėl įrodymo Bronio tolerantiškumo kitaip galvojančiam. Kai kas galvoja ir net

Kalėdų senelis Maironio lituanistinėje mokykloje Brooklyne.

V. Maželio nuotrauka

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1969 Metų proga su giliu nuoširdumu bei pasigėrėjimu prisimenu visų geros valios lietuvių -- veiksmų, organizacijų, laikraštinkų, kultūrininkų bei pavienių asmenų -- šaunią veiklą Lietuvos labui 1968 metų eigoje.

Gėrėjaus taip pat visų kilniom pastangom gražiai ir iškilingai paminėti 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo paskelbimo sukakties jubiliejų. Tai buvo atlikta išpuilingai. Daug širdies įtuos parengimus idėta. Tai liudija mūsų tautiečių didelę ir karštą meilę Tėvų Žemei bei ryžtą veikti, kad Lietuva vėl atgautų nepriklausomybę ir pavergtas lietuvis vėl išvystų tikrosios laisvės aušrą.

Reiškiu visiems kilniaširdžiams tautiečiams gilią padėką už aukos gėles vargšei Lietuvai.

Ta pačia proga dėkoju visiems geraširdžiams tautiečiams už man pareikštus sveikinimus bei linkėjimus Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1969 Metų proga.

Iš savo pusės giliai nuoširdžiai sveikinu visus geros valios lietuvis su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais 1969 Metais.

Linkiu malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Te Dangaus palaima lydi jus visus asmeniškai ir veikloje Lietuvos labui.

J. Kajeckas
Lietuvos Atstovas

sako, jog Br. Raila -- savo rašiniuose labai piktas (kaip jis pats teigia "rūstus"), be to, esąs "labai per daug kalbus", -- ilgiaraštis. Čia esama šiek tiek ir tiesos. Pagaliau, jis ir pats to neneigia. Bet jis -- rūstus savo rašyme -- gerų norų vedinas, besisielojąs pavergtos Tėvynės reikalais ir t.t. O kad perplačiai kartais rašo -- tai irgi nėra didelės bėdos, nes jo rašymo stilius -- visad įdomus, sultingas ir itin patrauklus bei nevarginąs skaitytojo. Aš asmeniškai, Bronio raštus spaudoj skaitau pirmą eilę.

O kaip jis, kartais tarytum "apyvarus pasileidęs" mėgsta kai ką paprovokuoti, kad atsilieptų -- tas irgi tiesa, kas tik parodo jo tiesos ieškojimą. Pvz. Dirvos vienoj kronikoje (iš š.m. gruodžio 6 d.), užvardintoj: "Kad židinyne neblėstų", jis pats šitaip pabrėžia:

"Kai šia proga tyčia kone perdėdamas pabrėžia pasibaisėtiną mūsų išeivijos visumos mūsų angažavimą kovos atžvilgiu dėl Lietuvos išlaisvinimo, tai man būtų liūdniausia, jeigu niekas dėl to neišsižeistų ir neprotestuotų. Jei kas dar protestuos ir išsižeis, tai bus mūsų gyvybės ir valingumo ženklai, visų mūsų ir mano paties džiaugsmui".

Taigi, va, jo "provokacija". Linkėtina visiems mums būti tokiais provokatoriais...

Gyvuok, Brony, rašyk ir būk neatlaidžiai kietas kaip ligi šiol, ypač ten, kur liečia nepajudinamus žmonių principus.

LIETUVIŲ JAUNIMAS VOKIETIJOJE

Praeitą vasarą, man viešint Amerikoje, buvau nekartą užklaustas apie jaunimo veiklą Vokietijoje. Kadangi šia tema labai domimasi norėčiau šiek tiek Dirvoje pasidalinti mintimis.

Tuo tarpupas mus stipriausiai veikia šios organizacijos:

Skautai -- tai turbūt stipriausia organizacija Vokietijoje. Gan aktyviai veikia mišrus Aušros tuntas su keturiomis draugovėmis. Trys iš jų veikia Vasario 16 gimnazijoje Romuvoje. Vytauto Didžiojo draugovė yra aktyviausia. Jos skautai susirenka beveik kas savaitę sueigom ir dažnai eina iškylauti. Be to Romuvoje veikia dvi skaučių draugovės -- Jūratės ir Kregždžių. Jos taip pat

dažnai turi sueigas. Ketvirta draugovė yra tolimame Memmingene. Tai yra Kęstučio draugovė.

Ateitininkai moksleiviai -- jų yra tik gimnazijoje. Tai yra Vyskupo Valančiaus kuopa. Deja, tuo tarpu ji turi nemažą sunkumą su savo veikla.

Ateitininkai studentai -- ir jie nelabai pasižymi savo veikla, bet jie žymiai daugiau dirba kaip moksleiviai ateitininkai.

Studentų Sąjunga -- beveik visi lietuviai studentai (o jų yra daug) yra jos nariais. Jie ruošia kelis kartus per metus savo visuotinus suvažiavimus. Be to jie dalyvauja viso Pabaltijo studentų suvažiavimuose.

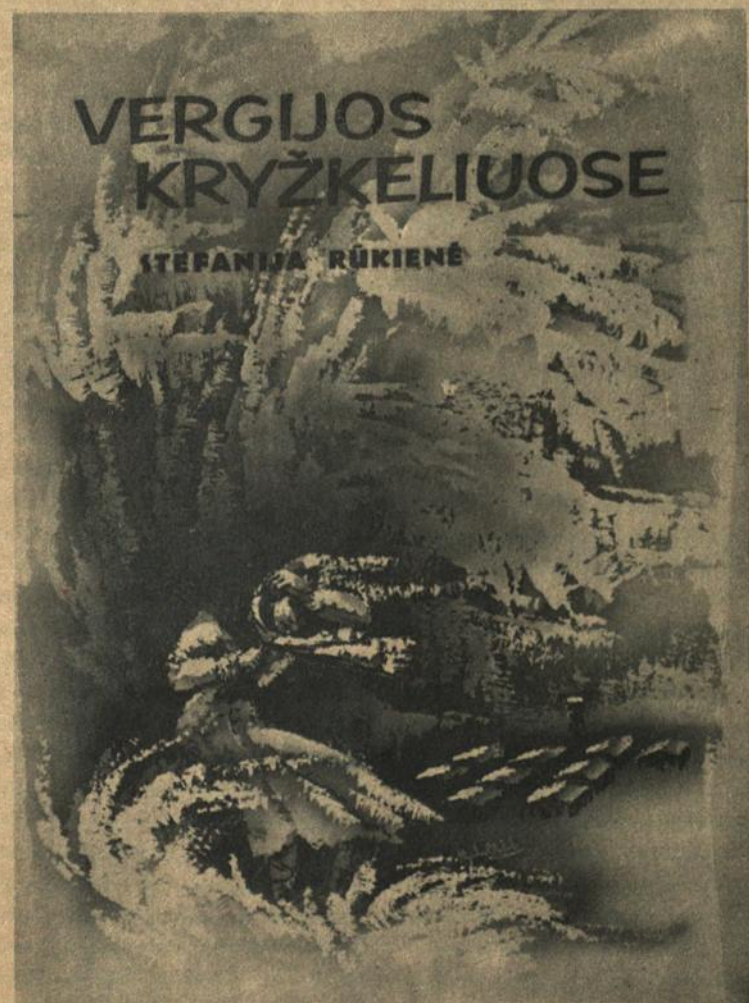
Evangelikų jaunimo ratelis -- jis veikia tik Vasario 16 gimnazijoje. Bet ne vien gimnazijos mokiniai, bet ir evangelikasis jaunimas kitur gauna kelis kart per metus galimybę susitikti Bad Godesberge.

Kaip galima matyti jaunimas daugiausia veikia Vasario 16 gimnazijoje. Bet po 1966 Jaunimo Metų buvo pradėta organizuoti jaunimą ir kitur, pavyzdžiui Kaiserslauterne, Hamburge, Memmingene, Stuttgarte ar Duesseldorfe.

Po Jaunimo Metų taip pat įkurta Jaunimo Sekcija, kuri apjungia visas organizacijas ir padeda jų veiklą koordinuoti ir stiprinti. Jaunimo sekcijos dėka buvo pradėtas leisti laikraštis "Jaunimo žodis".

Petras Veršelis,
Vasario 16 gimnazijos VIII klasės mokinys.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Knygos kaina 5 dol., kietais viršeliais 6 dol. Norintieji įsigyti ją kaip galint greičiau, prašoni užpildyti žemiau dedamą atkarpą ir su pinigais ar čekiu tuojau pat atsiųsti Dirvai.

Prenumeruokimės Stefanijs "Vergijos kryžkeliuose" sau perskaityti ir turėti, įsigykime ją dovanoti savo artimiesiems čia ir užsienyje. Skaudžiai išgyventa, vaizdžiai ir lengvu stiliumi parašyta Stefanijs Rūkienės knyga, be abejo, bus daugiausiai ir plačiausiai skaitoma.

DIRVA
6907 Superior Ave. 196... m. d.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijs Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.
..... egz. Stefanijs Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Jaunimo Centre Chicagoje vyksta beveik visi didieji lietuvių parengimai ir minėjimai. Nuotraukose sol. Algirdas Brazis, akompanuojant muz. Alg. Šimkui, dainuoja Jaunimo Centre suruoštoje Vilniaus Dienoje 1964 metais.

Chicagos lietuviai didžiuojasi savo Jaunimo Centru

Chicagos lietuviai su pagrindu gali didžiuotis turį šaunų kultūros centrą -- Jaunimo Centru vadinamus namus, kuriuos kasdien įvairiausiomis progomis renkasi dešimtys, šimtai ir net tūkstančiai lietuvių tautos vaikų -- pradedant mažutėliais ir baigiant po gyvenimo našta stiprokai palinkusiais savo gyvenimą atidavusiems lietuvių ir Lietuvai.

Jeigu kada-tik užklysi į šiuos taip svetingus, išdidžiai iškilusius aukštą Jaunimo Centro namus, visada rasi spiečius žmonių. Ten posėdžiauja organizacijos, skamba Lietuvių Operos repetuojamos partijos, dūžia tautinių šokių šokėjai, tyliai dirba prof. Žilevičius Muzikologijos ir Liulevičius bibliografijos archyvuose. O kai didesnės šventės ateina, čia tūkstančiai renkasi į koncertus, teatrų

JURGIS JANUŠAITIS

vaidinimus, pagerbimus ir įvairiausius parengimus. Kas būtų, jeigu chigagiškai neturėtų šios savos mielos pastogės, to didžiojo savojo pasididžiavimo, kurį įkūrė darbštūs ir modernūs, su gyvenimu besikubą ir su žmonėmis širdis širdin bekalbą lietuviai tėvai jezuitai.

Lietuvių visuomenė Chicagoje pažįsta tėvus jezuitus. Ana, tėvas dr. J. Kubilius, S.J. ilgesnį laiką buvęs Jaunimo Centro direktoriumi, taip visus užbūrė savo paprastumu ir nuoširdumu, kad jo vardą šiandien visi ir ypač jaunimas su entuziazmu mini. Tai darbščioji bitelė, daug sielos įdėjęs, kad Jaunimo Centras taptų visų lietuvių tautos vaikų namais. Jis visada besišypsas, visada paslankus, rūpestingas ir mielas, drauge ir juo-

dądarbis, ne kartą stumdes stalus ir kėdes po parengimų. Dabar vadovauja pačiam vienuoliui, savo kėdę užleidęs mielum, humorą mėgstančiam, pareigos žmogui tėvui J. Borevičiui, S.J. Gi tėvas Kubilius, ir toliau rūpinsis, kad tie namai, drauge su lietuvių tautos išeivijos dalimi augtų ir visus pri-glaustų.

O kas nepažįsta tėvo Vaišnio, S.J., ir tėvo Algimanto Kezio, S.J., to šaunaus fotomenininko, kuris paskutiniu metu su filmavimo aparatu skrieja po Ameriką ir įamžina mūsų nusipelnusius tautai ir lietuvių kultūrai, menui, mokslui, politikai žmones. Taitikri jaunimo vadai, visada su skautiškuoju jaunimu, visada su gražiu pavyzdžiu, visada su gyvenimu.

Visada sutiksi maloniai pagarbiai besišvalgantį ir besišypsantį provinciolą tėvą Kijauską, S.J. kuris lietuviškiems reikalams dirba visa širdimi.

O "Laiškai Lietuviams" vienas iš aktualijų ir gyvenimiskiausių žurnalų, kupinas šios dienos aktualijų įvairiais klausimais. Čia bene tėvas Trimakas, S.J. su visu štabu iki gaidgysčių praleidžia, kad spausdintas gyvas žodis nešų į lietuviškas šeimas giedros spindulėli. Gėrimės tėvo Bruno Markaičio S.J. kūrybos perlais, jo muzika, o jauni-

mas į aukštybes kelia tėvą Raibužį S.J. kaip juos suprantantį ir su jais gyvenantį dvasiškį. Kur čia viską ir visus suminėsi. Darbų, jų atliekamų lietuviškiems reikalams, glėbiais neaprepsi. Tik tas galės įvertinti, kas jų darbus ir pastangas seka iš arti.

Iš kuklių namų Chicagoje, per eilę metų išaugo Jaunimo Centras, su koplyčia, mokykla, vienuolynu, o sodelyje lyg amžinosios ir negestančios vilties simbolis ry-mo gražus paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės.

Bet laikas diktuoja naujus reikalavimus. Reikia didinti Jaunimo Centrą, nes jame nebesutelpama, jame kasdieninė spūstis, o dar daug institucijų čia norima pri-glausti.

Štai ir plečiamas. Telkiamos lėšos. Gi į vakarienių Jaunimo Centrai išlaikyti gruodžio 8 d. į didžiąją salę sugūžėjo virš 400 svečių. Bū-tų dar daugiau norėjusių patekti. Trūko vietos. Vakarienių po 25 dol. asmeniui. Nesigailėta kloti po-tiek, juk tikslas kilnus. O kai anais metais buvo po 100 dol. lėkštė, tai spūstis buvo taip pat didelė ir visi netilpo. Renkamės ne gardžios vakarienių, bet nešame auką tiems namams, kurie mums tokie mieli ir brangūs.

Vakarienių buvo smagi. Prieš valgį pasivaišinta gaiviu gėrimu, vėliau su atyda išklausyta trumpa, bet nuotaikingai gyva meninė programa. Leonas Barauskas, puikus aktorius, su jam įprastu lengvumu ir puikia menininko interpretacija atliko J. Kaupo pasaką "Arlekinio meilė" ir ištrauką iš Longfellow "Hiavatos giesmė" (Vaičiulaičio vertimas), o jo palyda buvo komp. Darius Lapinskas.

Visus maloniai nuteikė Jaunučio Puodžiūno baletos studijos jaunos balerinos pašokusios klasišinio baletu L. Minkaus "Paquita". V. Karosaitės ir J. Puodžiūno šoktas "Pasimatymas", pagal lietuvių liaudies dainų motyvus (Hofmeklerio) buvo nuostabiai šil-tai sutiktas, gi mūsų baletu šokėjai parodė aukštą savo profesinį lygį. Tokių šviesių ir nuotaikingų scenų mūsų parengimuose lauktina dažniau ir daugiau.

Programai vadovauti žadėjusi Rūta Kilmonytė iš Los Angeles ne-atvyko, nes dėl neįpras-to rūko negalėję pakilti lėktuvai ir kelionė buvo

Morro tvirtovė Havanoje.

Castro teroro Kuboje dešimtmetis

K.S. KARPIUS

Kubos sostinę Havaną supa bent šešetas istorinių tvirtovių. Dabar tos tvirtovės naudojamos žmonių kalėjimui, kankinimui net sušaudymui. Sauso 2 d. su-eina 10 metų kai Castro įvedė Kuboje komunistinės revoliucijos režimą.

Kubą atrado Kolumbas 1492 m. spalio 28 d., kai jau buvo aplankęs keletą mažų salų naujame pasaulyje. Didžiausia sala Vakarų Indijose buvo pavadinta Juana, vėliau jai duotas indėniškas vardas Kuba.

Havana miestui augant ir Ispanijai įsistiprinant pietinėje dalyje naujojo pasaulio, šiaurėje kilo kita galybė -- Britanija, Ispanija stiprino Havaną, o su ja ir Kubą, apsigynimui nuo jūrų plėšikų ir anglų. Viršų pavaižduota Morro tvirtovė buvo baigta statyti 1597 metais, tačiau kai 1762 metais britų karo laivynas apgulė Havaną, po 30 dienų ją paėmė ir užkariavo visą Kubą.

Britai valdė Kubą vienerius metus. Taikos sutartimi 1763 metais sutiko iškeisti Ispaniją, kurią tada valdė Ispanija.

Kuba, yra 90 mylių į pietus nuo Floridos, apie 44,000 kv. mylių dydžio, 730 mylių ilgio ir vidutiniškai apie 50 mylių pločio. Gyventojų yra apie 7,500, 000.

Sekdami kitas atkovojuusias laisvę ispaniškas kolonijas laisvę troško ir Kubos gyventojai. Jie turėjo tam priežastį: Ispanijos gubernatoriai kietai juos spaudė, nedavė pilietinių teisių, vergijoje laikė iki 1886 metų. Išsilavinimo judėjimas ypač

smarkiai pasireiškė 19-to šimtmečio antroje pusėje.

Laisvės trokštą kubiečiai atkreipė JAV dėmesį, matant įvedant ten naujas priepaudas, kankinimus, žudymus. Washingtono vyriausybė pasisistė tarpininkauti išgavimui kubiečiams daugiau teisių ir lengvesnių sąlygų. Tam pasipriešinęs Madridas ir ėmė amerikiečius kaltinti kubiečių kirkštinimu.

Amerikos piliečių apsaugai 1898 metais I Havaną buvo pasiųstas JAV karo laivas Maine. Uoste jis buvo susprogdintas ir nuskendo su 266 vyrais. Tas įvykis pagreitino Kubos išlaisvinimą: Amerika paskelbė Ispanijai karą 1898 m. bal. 25 d. Karas greitai buvo baigtas ir Kuba palmta Amerikos globon apsaugai nuo ispanų kėsanimosi vėl užimti. 1902 metais Kuba tapo pilnai nepriklausoma, bet vis palikdama JAV saugoję.

Žymią rolę Amerikos-Ispanijos kare suvaidino ir pragar-sėjo amerikietis pulkininkas lt. Teodoras Roosevelt, savanorių kavalerijos vadas. Jo pergalė prie San Juano užtikrino Kubai laisvę.

Kubos išlaisvinimo kare prieš ispanus dalyvavo ir ankstyvosios ateivijos jaunų lietuvių, pasišalinusių nuo tarnavimo Rusijos kariuomenėje. Čia jie buvo pašaukti kariuomenėn, bet buvo ir tokių kurie įstojo savanoriais. Ne visi jie sugrįžo. Visi karo veteranai buvo aprūpinti pensija iki gyvos galvos. Jų jau ir pasakojimai išmire.

Pulk. Rooseveltas vėliau tapęs prezidentu, prisidėjo Kubos ir Havanos modernizavime, kovai su ligomis ir t.t.

Teodoras Roosevelt pastatė buvo jauniausias (42 metų amžiaus), 26-tas šio krašto prezidentas. Savo plačia veikla namie ir Kuboje išgarsėjęs, 1900 metais, kaip McKinley kandidatas antram terminui, jis buvo pakviestas viceprezidentu. Kai 1901 metais anarhistas prezidentą McKinley nušovė, Rooseveltas prezidentavo iki 1909 metų.

Istorijoje Teodoras Roosevelt (jis buvo respublikonas) minimas kaip vienas keturių žymiausių šio krašto prezidentų šalia Washingtono, Jeffersono, Lincoln. Tarp kitų jo didelių nuveikimų, jis pastatydino Panamos kanalą. Tarptautiniuose santykiuose jo šūkis buvo: "Su priešu kalbėk mandagiai, bet už nugaros turėk buožę". JAV jo laikais pasiekė savo stiprybės ir pagarbos.

1918 metų lapkričio 4 d. vienoje savo viešojo kalboje New Yorke jis ragino Washingtono vyriausybę remti ir palaikyti Lietuvos nepriklausomybę, patyręs apie jos pasiskelbimą nepriklausoma tų metų vasario 16 dieną. Gyvendamas netoli New Yorko, sudarydavo progų lietuvių veikėjams su juo pasitarti.

KREMLIAUS TVIRTOVĖ NAUJAME PASAULYJE

Ispanų papročiu, kaip kitose naujose respublikose šiame kontinente, taip ir Kuboje, išrinkti prezidentai tapdavo diktatoriais. Retas kuris jų baigė savo terminą laimingai, vieni buvo nuversti, kiti net nužudyti, o kai kurie diktatoriai įsivėdavo į karą su JAV.

Neapykanta diktatoriams pasitaravo ir Kubos prezidento Batista nuvertimui, valdžiusiam nuo 1952 metų, nors jis buvo pa-

Taip, mūsų visų namai...

(Nukelta į 6 psl.)

Jaunučio Puodžiūno baletos studijos balerinos išpildžiusios programą Jaunimo Centro vakarienių. Lietuvių Foto Archyvas

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

LF valdybos pirm. dr. A. Razma kalba vakarienių metu į foną tartininkus. V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŲ FONDE JAU VIRŠ PUSĖS MILIJONO

Lapkričio 17 d. chicagiečiai gausiais būriais rinkosi į Lietuvos Fondo vėliaus vakarienių. Prie registracijos stalo spūstis. Registruojasi nauji Lietuvos Fondo šeimos nariai, atiduodami savo duoklę lietuviškam reikalui. Ji įvairi -- tūkstančiai, penkšimtės, šimtinės. Ir čia prie registracijos stalo sumetama net 8000 dol. G. vakarienių metu sukelta net 34,000 dol. Įnašų. Tuo būdu šios vėliaus vakarienių metu pasiektas stambus laimėjimas. Jį džiaugs, mingai paskelbė vakarienių pradedamas LF valdybos vicepirmininkas A. Reklaitis. Pasiekta pusė milijono dolerių įnašų suma prašoma dar porą tūkstančių. Tai tikrai didis laimėjimas.

Castro...

(Atkelta iš 5 psl.)

žangus ir Kubą daugeliu atžvilgių pakėlęs.

Kremliui ieškant komunizmui bazės vakarų pasaulyje, pavyko sėkmingai pasinaudoti Kuba, veik visai JAV spaudai ir "liberalams" Washingtono vyriausybėje varant propagandą prieš "suktą", "niekšišką diktatorių" Batistą, iškeliant viršūn "laisvės kovotojų" vadą Castro, kuris tikrumoje buvo komunistinės revoliucijos instigatorius. Batista 1959 metų sausio 1 d. pabėgo į Portugaliją, o sausio 2 d. Castro pasiskelbė Kubos diktatoriumi.

Prieš Batistą JAV visuomenė ir valdžia buvo tiek nuteikta, kad mažai kas pagalvojo apie Castro tikslus. Su juo, Kremlius įsibrovė į Vakarų Pasaulį.

Kas tikrumoje yra Castro žinojo kai kurie asmenys Washingtone, be jų įspėjimus nebuvo kreipta dėmesio. Kadangi visi daviniai apie Kubą ėjo per Valstybės Departamentą Kubos skyrių, jame esą "liberalai" pasistengė ne tik davinius apie Castro slėpti, bet ir skubiai pripažinti Castro vyriausybę.

Tikros žinios apie Castro buvo gautos iš dviejų vienas po kito buvusių JAV ambasadorių Kuboje. Jis gavo ir senatorius Tod ir tuometinis Eisenhowerio viceprezidentas Nixonas. Šis buvo pateikęs prezidentui memorandumą, kad Castro veikia komunizmo naudai ir JAV turėtų pasirūpinti jo pašalinimu. Bet valstybės departamentu valdininkai pasistengė nuslopinti, įtikindami, kad su Castro bus galima susitarti taikiai būdu.

Tada baigė savo antrą terminą prezidentas Eisenhoweris ir ir 1960 metais buvo išrinktas Kennedy. 1961 metais Kennedy, tapęs prezidentu, sutiko remti perversmą Castro pašalinimui, tačiau jo padėjėjai reikalus taip supainiojo, kad perversmas nepavyko, Castro pasiliko diktatoriumi. Jis turėjo pilnus metus laiko susistiprinti ir tuo laikui sovietai rado galimybę pristatyti jam pagalbą ginklais ir kitu. Valstybės departamentu valdininkų paskubintu Castro vyriausybė buvo pripažinta ir niekad nedrįso atšaukti.

1962 m. Castro gavo iš Sovietų atomines raketas. Prezidentas Kennedy, kai tas buvo su-sekta, gavęs Chruščiovo pažadą raketas išvežti, pažadėjo palikti Castro Kubos diktatoriumi, kuris po šiai dienai skleidžia revoliucines idėjas Vakarų pasaulyje.

Dr. Gediminas Balukas, LF Tarybos pirmininkas, dalį gyvenimo skiria šiai gražiai idėjai įgyvendinti. Šiltu žodžiu sveikino LF pradininkus, visus narius ir naujuosius talkininkus, papildžiusius LF šeimos na-

Sol. Janina Šalnierienė dainuoja LF vakarienių metu. V. Noreikos nuotrauka

rių gretas, tikėdamas lietuvių ryžtu budėti lietuviškųjų interesų sargyboje. LF būsianti gyvoji ir neišsenkamoji lietuvių išlaikymo versmė finansiniu požiūriu.

Vakarienių dalyvius giedria nuotaika nuteikia trumputė, bet miela meninė dalis. Solistės Janinos Šalnierienės padainuotos dainos: Dvariono -- Žvaigždutė, Mozarto -- Lopšinė ir Gildos arija iš Verdi operos Rigoletto vakarienių dalyvių buvo sutiktos šiltai. Pianu palaidėjo A. Vasaitis. G. rašytojas Aloyzas Baronas taikliai humoreska žvilgterėjo į mūsų gyvenimo tikrovę, į Lietuvos Fondo veiklą ir į pačius fondo narius, sukeldamas gardaus juoko ir visus nukeldamas į smagias nuotaikas.

Vakarienių metu LF sveikino gen. konsulas dr. P. Daužvardis, pasigėrėdamas fondo darbais. LB Centro Valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys prisiminė pirmuosius fondo steigėjus, jų ryžtą ir drąsą ir linkėjo pasiekti pilno milijono.

Trumpu, bet nuoširdžiu žodžiu LF darbus vertino Chicago apygardos pirmininkas A. Juškevičius.

Vakarienių eigoje buvo pristatyti naujieji LF nariai, kurie į fondą įstojo vakarienių metu. Jų sąrašas siekė apie 80, o vėliau jis dar ilgėjo. Apie 40 asmenų savo įnašus padidino įvairiomis sumomis. 25 mirę asmenys buvo įamžinti savo atminimui.

Šios vakarienių proga į LF įstojo su 1000 dol. įnašu Juozas ir Marija Ročkaitė, gyd. korp. "Fraternitas Lituanica", dr. Viktoras ir dr. Jadvyga Dubinskai, Juozas ir Antanina Vasiukevičiai, dr. Ona ir dr. Albinas Garbainai, dr. Valentinas ir Birutė Bagdonai, Stasys ir Milda Tausalytė.

LIETUVIAI VOKIETIJOJE

PASITARIMAS DEL GIMNAZIJOS BENDRABUČIO STATYBOS

Lapkričio 15 Vasario 16 gimnazijoje įvyko jos kuratorijos pirmininko V. Natkevičiaus sukvietas vadovaujamų bendruomenės organų pasitarimas naujo mokinių bendrabučio statybos reikalui. Pasitarime dalyvavo kuratorijos valdyba (V. Natkevičius, J. Lukošius ir J. Barasas), Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidiumas (dr. J. Grinius ir Ed. Simonaitis), bendruomenės valdyba (kun. Br. Liubinas, Barasas, O. Bartusevičienė), komisija bendrabučio statybos sąlygoms tirti (t. Alf. Bernatonis ir dr. P. Karvelis).

Pasitarimui pirmininkavo dr. J. Grinius. Jis pažymėjo, kad taranties reikia turėti galvoje, jog šio susirinkimo kompetencija tik patariamoji. Sprendimą padaryti turės išrinksimoji Vokietijos Liet. Bendruomenės Taryba.

Bendrabučio statybos sąlygoms tirti komisijos vadovė Bernatonis pranešė, jog komisija birželio 17 posėdy priėjo išvadą, kad naują bendrabutį statyti reikia. Pabėgėlių ministerija pažadėjo statybą remti.

KAZIUI MOTGABIUI — 70 METŲ

Gruodžio 22 Vasario 16 gimnazijos mokytojai K. Motgabiui suėjo 70 metų. Jubiliatas yra gimęs Nartaujienos kaime, Marijampolės apskr. ūkininko šeimoje. Gimnaziją ir konservatoriją baigė Klaipėdoje. Prieš tai trejus metus mokėsi muzikos mokykloje Kaune. Iki 1941 pradžios dėstė muziką Aukštadvario vidur. mokykloje ir Skuodo gimnazijoje. 1941 išvyko Vokietijon. 1943 buvo muzikos mokytoju Stalupėnų berniukų gimnazijoje. Nuo 1945 rudens iki 1948 mokytojavo Ambergio ir Rottenburgo liet. progimnazijose ir dirbo IRO emigracijos stovyklose. Nuo 1951 rudens iki šiol be pertraukos

mulioniai, dr. Dargis. Stambiomis sumomis savo įnašą padidino dr. Sidrys. M. Kujus įnešė 500 dol.

Lietuvių Fondo šeima paaugo senesniosios kartos lietuviams: įstojo dr. St. ir Ona Biežiai, Dan Kuraitis, Juozas Pažūtas ir kitos kartos lietuvis Petras Gagle.

Fondo gretas jungiasi ir jaunų šeimų -- dr. Tomas ir Ni-jolė Remeikiai, archit. Vytautas ir Rimigailė Rėklaičiai, inž. Petras Bulka, Aleksas ir Vena Lauraičiai, Arūnas Zailskis. Tuo būdu šiuo metu LF šeimos narių skaičius prašoko 2130.

Baigiamąjį vakarienių žodį tarė LF Valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma. Jis gerėjosi šios vakarienių sėkmingumu, dėkojo visiems darbu prisidėjusiems jį ruošiant ir su tvirtu tikėjimu žvelgė į ateitį vildamas, kad Lietuvos Fondo idėja švies vis šviesesne žara ir rodytų kelią visiems lietuviams susiburti šio fondo šeimoje, kurio tikslas -- didieji lietuvių išlaikymo bei lietuviškosios kultūros ugdymo rūpesčiai.

Šiais metais LF numato lietuviškiems reikalingas paskirti 28,000 dol. Tai nemenka suma. Jau su ja galima atlikti konkrečių darbų. Iš viso lietuviškiems reikalingas Fondas jau davė 65,000 dol.

Vakarienių programai vadovavo Naujienų redaktorius Algis Pužauskas ir Jurgis Janušaitis.

(jj)

Kariuomenės šventės minėjime Elizabethe, N.J., kun. Pragulbickas šventina naują ramovėnų vėliavą. V. Maželio nuotrauka

mokytojaus Vasario 16 gimnazijoje -- dėsto muziką ir geografiją ir veda biblioteką.

Sukaktuvininkas visą laiką vadovavo ir tebevadovauja moksleivių chorui, su kuriuo yra aplankęs įvairiomis progomis visus artimesnius miestus, kaip Mannheimą, Weinheimą, Viernheimą, Kaiserslauterną, Schwetzingeną ir kitus, o Stuttgarte pasirodė net televizijoje. Be to, padeda muzikiškai apipavidalinti įvairius mokinių parengimus. Jubilietas yra sukūręs keliolika lietuviškų dainų chorams ir solo balsams bei smuikui su pianinu.

1919-20, kai Lietuva kovėjo už savo nepriklausomybę, buvo savanoriu kūrėju.

LIETUVIS — VOKIEČIŲ ŠAULIŲ KARALIUS

Eppelheimo (Heidelberg) šaulių klubo šaudymo varžybose, kuriose dalyvavo apie 50 asmenų, laimėjo ir šaulių karaliumi tapo PLB Vokietijos krašto valdybos pirmininkas J. K. Valiūnas.

Lapkričio 30 Eppelheimo šaulių namų svetainėje įvyko linksmas pobūvis -- vainikavimo iškilmės, kuriose dalyvavo apie 80 šaulių. Naujo karaliaus atvykimą paskelbė fanfarų trimitai. Senasis karalius iškilmingai perdavė karališkosios valdžios ženklą-grandinę naujam karaliui Jonui Droviajam (Jonas der Schuechter-nen). Po trimitų ženklo naujasis karalius perskaitė savo "tautai" proklamaciją, kuria paskyrė rūmų didžiūnus ir išdėstė valdymo principus: vyriškumas ir riteriškumas, tikėjimas ir ištikimybė, ir pakvietė visus prie stalo pasistiprinti. Vynu vaišino naujasis karalius.

Eppelheimo šaulių klubas įkurtas 1912-13. Per visą savo gyvavimo laiką jis turėjo 15 karalių. J. K. Valiūnas čia karaliauja antrą kartą -- tą vardą jis buvo laimėjęs 1965.

Reikia pažymėti, jog tai nėra joks pripuolamas atsitikimas. J. K. Valiūnas tarp vokiečių šaulių yra labai gerai žinomas. 1959 jis buvo Schwetzingeno šaulių klubo karaliumi. 1963 visos Vokietijos šaudymo iš pistoletų varžybose Wiesbadene jo 4 žmonių komanda laimėjo 2 vietą ir tik vienu tašku teatsiliko nuo pirmos. Per pastutiniuosius 10 metų įvairiose šaudymo varžybose 4 kartus laimėjo pirmą ir apie 10 kartų antrą vietą. Be to, Buerstado šaulių klubas yra suteikęs jam garbės nario vardą iki gyvos galvos. Š. m. liepos mėn. Karlsruhe įvykusiose Baden krašto šaudymo pistoletais pirmenybėse laimėjo pirmą vietą. Varžybose dalyvavo apie šimtas rinktinių šaulių.

ATSIŠVEIKINIMAS SU A.A. B. BABRAUSKU

Gruodžio 13 d., keisdamas čekį Cicero Banko prie Onos Zailskienės langelio, krito, staigios mirties pakirstas, rašytojas, lietuvių literatūros istorikas ir kritikas, buvęs ilgametis Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas Benys Babrauskas. Jis tebuvo 58 metų amžiaus.

Tai didelis smūgis ne tik jo žmonai iškiliai poetei Gražinai Tulauskaitėi ir jų sūnui Vyteniui, bet ir visai lietuviškai visuomenei. Velionis buvo geras šeimos globėjas ir, kaip nuoširdus žmogus, buvo visų tautiečių mylimas. Jis buvo kilnus lietuvis, galima sakyti, lietuviybės apaštalas, dėl lietuviško žodžio degte degęs, visą savo gyvenimą kovojęs. Kun. Dr. Antanas Juška jį apibūdino, kaip lietuviško žodžio meilės auką. Mat, jis kentėjęs, kad dėl duonos kėsio buvęs priverstas palikti lituanistinę mokyklą, kurioj kelerius metus dirbo ir jai vadovavo, ir turėjo svetimaj aplinkoj dėstyti svietimas kalbas.

Atsisveikinimo metu Butkaus-Vasaičio koplyčia buvo perpildyta ne tik velionio draugų, bet ir įvairaus amžiaus tautiečių. Kas jo nepažinojo?

Graudu buvo stebėti Lietuvos Bendruomenės Cicero apylinkės valdybos susikaupimą prie velionio palaikų, po kurio pirmininkas uždėjo trispalvę ant karsto. Ir dar labiau visus sujaudino Cicero Birutės ir Minėdaug draugovių skautės ir skautai, organizuoti atėję atsisveikinti su tuo kuris rasdavo laiko jiems tarti uždegantį žodį bei aplankyti juos su paskaita.

Po rožančiaus, kurį pravedė kun. Juška, atsisveikinimui vadovavo LB Cicero apylinkės pirmininkas G. Valantinas, tardamas nuoširdų žodį. Dar kalbėjo Rašytojų Draugijos pirmininkas Aloyzas Baronas, Chicago Aukšt. Lituanistinės Mokyklos direktorius Ignas Serapinas, Cicero litaunistinių mokyklų mokytojų vardu rašytojas Česlovas Grincevičius, Ateitininkų vardu V. Kuprys ir iš Vietnamo grįžęs karys, buvęs velionio mokins, Kęstutis Paulauskas, kuri

visų buvusių Benio Babrausko mokinių vardu atsiprašė už šiam mokytojų bet kada padarytas nuoskaudas. Visipabrėžė velionio nuopelnus tautai, o A. Baronas savo poetiškon kalbon dar įpyne iš velionio žmonos Gražinos Tulauskaitės naujausios knygos eilėraščių.

Buvo atsisveikinti ir užuojautos našlei pareikšti Lindblom gimnazijos, kurioje velionis mokė, direktorius, o laidotuvėse dalyvavo du mokytojai -- atstovai su gėlėmis.

Po iškilmingų Mišių, kurias laikė kun. A. Juška, asistuojant kun. Baltiniui ir kun. Patlabai ir giedant solistei Pr. Bičiūkienei, velionio palaikai gausiam būriui bičiulių dalyvaujant, buvo palaidoti Šv. Kazimiero kapinėse.

Būk laimingas Amžinybėje, Beny!

K. Pažeraitė

MALE HELP

SUPERVISOR

Manufacture of heavy duty off-highway earth moving and logging equipment has immediate opening for foreman in Welding Department. Must be capable of supervising approximately forty (40) employees in all phases of welding least five (5) years experience in heavy steel fabrication. Prefer someone with some college background in Industrial Engineering.

Permanent, rewarding position with excellent company benefits. Salary commensurate with ability and experience. Send resume in confidence TODAY to:

ATHEY PRODUCTS CORPORATION

P.O. Box 669, Raleigh, N.C. 27602
Personnel Department

(124-5)

WANTED 1ST CLASS
AUTOMATIC Operators for Aemie, New Britain, W&S and B&S, Vertical Lathe Operators, Vertical Mill Operators, Centerless Grinder Operators, W&S Hand Screw Operators, Openings.

Must be able to set up. Work from Blue Prints and Close Tolerance, on 1st and 2nd shifts. Steady work. Overtime and fringe benefits.

WELDALOY PRODUCTS

11551 Stephens Drive
(9 1/2 Mile and Hoover)

Warren, Mich. (120-1)

TRUCK DRIVERS

Must be 21 or over, and speak English, responsible, reliable, neat appearance, know Toledo area. Good wages, uniforms, fringe benefits. Telephone and chauffeurs license required. Steady year round work. Make Personal Application. No Phone Calls.

COMMUNITY SANITATION SERVICE

6233 Hagman Rd., Toledo, Ohio

WANTED 1ST CLASS

DIE MAKERS

Must be able to build dies from parts print, top wages paid and benefits. Apply in person.

CASS MACHINE CO.

691 Antoinette
Detroit, Mich. (N27)

(120-1)

ALT VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinktos ALT valdybos pirmas posėdis įvyko gruodžio mėn. 12 d. Asmeninėje valdybos sudėtyje padaryti pakeitimai: R. Kat. Federaci-

tai pranešė tos konferencijos New Yorke prezidentas Dr. Sterling W. Brown.

Tas aukštas atžymėjimas bus įteiktas Clevelande iškilmingame posėdyje vasario 23 d.

Tarp kitų įvairių visuomeniškų organizacijų, Coy yra pirmininkas Clevelando Skautų Tarybos ir narys JAV Skautų organizacijos. Gimęs Cincinnati mieste, jis įsijungė į May Department Stores tinklą 1956 metais ir 1961 metais buvo išrinktas Clevelando May Co. krautuvų prezidentu.

Už savo veiklą visuomeninėse organizacijose Coy yra pagerbtas įvairiais atžymėjimais.

Vysk. Valančiaus mokyklos Kalėdų eglutė įvyks š. m. gruodžio 29 dieną, 3 val. po pietų šv. Jurgio parapijos salėje. Rengiama labai įdomi programa. Salėje bus Kalėdų Senelis, kuris padalins vaikučiams jų atneštas dovanėles. Nepamirškite užrašyti vardus ir pavardes. Kviečiami visi atsilankyti.

Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

**MOLDERS
MELTERS
COREMAKERS**
Experienced foundry labor. Top wages, plus cost of living. Teamster pension and benefit plan. Retire at age 57, after 5 years of membership, at \$250 per month.
RACINE & ENTERPRISE FOUNDRY
831 E. Lewiston
Ferndale, Mich.
313 — 542-9600 (118-1)

ja vietoje pasitraukusio kun. Pr. Garšvos delegavo Leoną Jarą, Tautinė Sandara vietoje teisejo A.F. Wells -- Juzę Gulbinienę ir vietoj Lietuvos Vyčių John Evans įėjo Moterų Sąjungos atstovė Emilija Vili-maitė.

Pirmajame posėdyje valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: vienas balsiai pirmininku išrinktas inž. Eugenijus Bartkus, 1-ju vicepirmininku -- Dr. Pijus Grigaitis, vicepirmininkais -- Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, Juzė Gulbinienė, Jonas Jasaitis, Emilija Vilimaitė, sekretorium -- dr. Vladas Šimaitis, protokolų sekretorium -- Leonas Jaras, išdininku -- Mikas Vaidyla ir finansų sekretorium -- Jonas Talalas.

Posėdyje buvo aptarti primieji uždaviniai, kuriuos turi vykdyti ALT valdyba. Jų tarpe: ryšių užmezgimas su nauja administracija, pasiruošimas Vasario 16-sios minėjimams, Genocido paroda, leidiniai, ALT darbuotojų suvažiavimai ir kt.

Vliko sesijoje dalyvavusiam ir New Yorke susirgusiam dr. Pijui Grigaičiui, telefonu ir raštu, perduoti visos valdybos linkėjimai greičiau sustiprėti ir grįžti prie nesibaigiančių ALT valdybos darbų. Taip pat pasiūsti sveikinimai New Jersey ALT veikėjui Albinui Trečiokui švenčiančiam 75-rių metų amžiaus sukaktį.

Trumpus pranešimus apie atliktus darbus padarė pirm. E. Bartkus, T. Blinstrubas, J. Talalas, Dr. Vl. Šimaitis ir J. Jasaitis.

LITERATŪROS KONKURSA

Prieš keletą mėnesių JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba paskelbė konkursą parašyti jaunimui tinkamiems dviejų žanrų kūriniais: apysakai ir dramai. Apsaką turi būti ne trumpesnė kaip 150 mašinėlė rašytų puslapių, o drama -- nuo 1.30 iki 2 valandų vaidybai.

Premijoms skiriama 1500 dolerių. Pirmoji premija numatyta 1000 dol., o antroji -- 500 dol. Jei neatsirasit tinkamų premijuoti veikalų, tai vertinimo komisija galėtų ir kitaip nuspręsti.

Rankraščiams įteikti terminas -- 1969 m. kovo mėn. 15 diena. Rankraščius, pasirašytus slaptyvardžiu, ir į atskirą voką idėjus savo tikrąjį pavardę, adresą bei telefoną, siųsti šiuo adresu: J. Vaišnys, 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

Konkurso vertinimo komisija: Vincas Ramonas (pirm.), Julija Gylėnė, Saulė Jaūtokaite, Algimantas Dikinis ir Mykolas Drugas.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Vliko seimo dalyviai klausosi pranešimų.

V. Maželio nuotrauka

PADĖKA

I JAV ir Kanados Teatro Festivalis praėjo didžiai pasisekęs. Visi pasižadėję festivalyje dalyvauti dramos sambūriai atvyko laiku ir dalyvavo. Chicagos visuomenė gausiai visus vaidinimus lankė. Nustatyta programa buvo pilnai išpildyta, organizacinė tvarka ir kultūrinė rimtis buvo išlaikyta iki paskutinio momento, festivaliui rengti išleistos sumos pilnai padengtos gautomis pajomomis, teatro festivalis davė virš \$2,000,00 gryno pelno.

JAV LB Kultūros Fondas, teatro festivalio rengėjas, reiškia nuolankią ir nuoširdžią padėką:

1. Clevelando, Hamiltono, Detroito, Los Angeles, Chicagos Šaulių ir LB Jaunimo teatriniams vienetams, dalininkams ir režisieriams -- Dariui Lapinskiui, Leonui Barauskiui, Petriui Maželiui, Zuzanai Arlauskaitėi-Mikšienei, Alfai Brinkai, Elenai Dauguvietei-Kudabienėi, Lalilai Mackalienei.

2. Teatro Festivalio paruošos komitetui: dail. J. Daugvilai, J. Šlaui, A. Kereivai, J. Paštukui, A. Alčiauskui, A. Smilgai, L. Juškaičiui, o ypatingai mok. M. Peteraitienei, bilietų platinimo vadovei, Z. Juškevičienei, aukų teikimo vadovei ir inž. V. Jasinevičiui, žymenų banketo paruošimo vadovui. Visi dirbo daug ir pasišventę, šiam tikslui paaukodami savo laisvalaikį ir savaitgalių valandas.

3. Tėvams Jezuistams, o ypatingai kun. J. Borevičiui, Jaunimo Namų direktoriui, už sales, tėvišką globą, tvarką ir priežiūrą, kas labai palengvino darbą festivalio metu.

4. Žymenų skyrimo komisijai: dail. M. Ambrozaitienei, rašyt. A. Baronui, B. Chomskiui, rašyt. Č. Grincevičiui, v. s. Vl. Vijeikiui, žymenų vakaro vedėjai rašyt. N. Jankutei, orkestrui ir jo vadovui p. Binkėvičiui, šeiminkai p. Matulevičienei ir visoms jos pagalbininkėms, p. E. Kaminskiui už baro tvarkymą. Labai nuoširdžiai dėkoju Česlovui Rukuižai, Vyt. Žygiui, Kaziui Cijnnėliui ir Janinai Liškevičiutei, kurie dirbo ilgas valandas keliuose spektakliuose prie apšvietimo nepaimdami už tai mažiausio atlyginimo. Dėkoju Iz. Sinkevičiutei ir A. Vasiukevičienei už bilietų platinimą.

5. Spaudai: Draugui, Naujienoms, Dirvai, Laisvajai Lietuvai, P. Petručiui, Margučio radijo vadovui, p. Daukams, S. Barcus šeimos radijo vadovams, T. Šlutiui, liet. TV vadovui, garsinusiame festivalį ir filmavusiam iškilnesnius jo momentus, įvairių laikraščių redaktoriams ir žurnalistams: K. Bradūniui, A. Baronui, A. Pužauskui, B. Kvikiui, P. Garšvai, J. Prunskiui, V. Šimkui, J. Janušaičiui, J. Toliušui, A. Nakui, J. Gliudai, Vl. Būtėnui, M. Vailukėnui, A. Šantarui, A. Budreckui, Z. Juškevičienei, V. Alantui, J. Stempužiui, J. Šlaui, Fotografams V. Noreikai, P. Molėtai, B. Brazdžioniui už garsintuvus ir visiemis kitiems, kurių pavardžių šiuo metu neturiu po ranka.

6. Dėkoju sveikintiems festivalį Liet. Gen. kons. Dr. P. Daužvardžiui, JAV LB Centro Valdybos pirm. B. Nainiui, PLB Kultūros Tarybos pirm. prof. dr. A. Klimui, akt. V. Žukauskui su ponija ir kt. Dėkoju padėju-

KAS DALYVAVO VLIKO SEIME

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1968-ųjų Lietuvos Laisvės Kovos Mėtų Seime (gruodžio 7-8 d., New Yorke) dalyvavo visų penkiolikos Vliką sudaran-

siems paruošti medžiagą repr. teatro festivalio leidiniui J. Stempužiui, D. Jankienei, J. Petrauskui, A. Brinkai, E. Kudabienėi, K. Galinui, I. Mor-kūnienei ir kt.

7. Pati didžiausia padėka tenka Chicagos lietuvių visuome-nei. Be jos pritarimo ir dalyvavimo negalėtų egzistuoti joks teatras, jokia kultūrinė institucija. Chicagos visuomenė, savo gausiu atsilankymu įvertino Kultūros Fondo pastangas, pagerbė mūsų teatrinių vienetų sunkų scenos darbą išvijo sąlygose ir įspūdingai užbaigė Lietuvos Laisvės Kovos metus kultūrinio įvykiu, Teatro Festivalyje iš viso atsilankė 3190 žiūrovų, todėl 3190 kartų tariau -- DĖKU! Teatro Festivalis pasisekė visais atžvilgiais -- organizaciniu, finansiniu, meni-niu. 16 teatrų, keturi buvo atžymėti premijomis ar žymenimis: Detroitas išvyko namo su iškiliausios aktorės žymeniu, Clevelandas su iškiliausio teatro žymeniu, Hamiltonas gavo net du žymenis: už kostiumus ir iškiliausio aktorius, Los Angeles irgi buvo atžymėtas du kartu -- iškiliausio teatro ir iškiliausių dekoracijų. Visus laimėtojus sveikinu LB Kultūros Fondo vardu.

Dėkui visiems dar kartą. Darbas, ne kalbos, pasilietė. Darbas visus suartina ir sujungia. Tebūnie tad šis I Teatro Festivalis, visos Chicagos visuomenės pastangomis įvykdytas, šviesi rodyklė ateities kultūriniam darbams.

Anatolijus Kairys
JAV LB Kultūros Fondo
pirmininkas.

(E)

Prie kočių stalo...

Vyt. Maželio nuotrauka

MAY CO. PREZIDENTAS COY PAGERBTAS

Francis A. Coy, May Co. prezidentas Clevelande, išrinktas laimėtoju 1969 "National Human Relations Award", kurią kasmet teikia Nacionalė Krikščionių ir žydų Konferencija. Apie

7 SKIRTUMŲ GALVOSŪKIO SPRENDIMAS

1. Raketos kairėje ramsčiai platesni; 2. Raketos dešinėje dūmuose skylė didesnė; 3. Tarp dviejų juodai apsirengusių asmenų horizonto linija skirtinga; 4. Trečiojo asmens švarko susikryžijimas aukščiau; 5. Trečiojo asmens švarko apikaklė skirtinga; 6. Trečiojo asmens kakta aukštesnė; 7. Prie astronauto dešiniojo šono kabo diržas.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• K. Pocius, Dirvos generalinis atstovas Chicagoje, atsiuntė surinkęs Vilties draugijai įnašus šių asmenų:

Dr. Juozas Bartkus \$100.00
Tadas Mečkauskas \$25.00
Dr. Steponas Biežis \$20.00
Kazys Matutis \$10.00
Matas Naujokas \$10.00
ir J. Stankaičio auka Dirvai \$5.00.

Už paramą Dirvai reiškiamė nuoširdžią padėką.

• Albinas ir Ieva Trečiokai, švęsdami savo 75 metų amžiaus sukaktį, atsiuntė per ALT S-gos pirmininką T. Blinstrubą, dalyvavusį jų pagerbime, 100 dolerių Vilties Draugijos įnašų papildymui. A. ir I. Trečiokai, nuo pat pirmųjų dienų įsijungę į tautinės srovės veiklą, yra nuoširdūs Dirvos rėmėjai ir platintojai. Už šią paramą Dirvai Vilties Draugijos Valdyba ir Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• O. J. C. Norem, buvęs JAV pasiuntinys Lietuvai, parašęs knygą "Timeless Lithuania", kurios antrąją laidą Vilties leidykla pakartojo, Dirvai atsiuntė šventinius linkėjimus, pabrėždamas, kad vis dar prisimena okupuotą Lietuvą ir lietuvius.

O. J. C. Norem gyvena Costra Mesa, Calif.

• ALT S-gos Rochesterio skyriaus narių susirinkimas įvyko gruodžio 1 d. Kazimieros ir Kęstučio Miškinų namuose.

Pirmininkas Aloyzas Jančys supažindino susirinkusius narius su C. Valdybos ir Vilties Draugijos raštais. Nutarta: platesnį a. a. prezidento A. Smetonos minėjimą suruošti pavasarį, o mirties 25 m. sukaktį (sausio 9 d.) paminėti radijo pusvalandžio metu. Dirvai sušelpiti sudėta 30 dol. aukų. Miela šeiminkė įdomavosi diskusijomis, jose pozityviai dalyvaudama.

Skyriaus nariai dėkingi šeiminkams už jų sveitinimą ir vaišingumą. (rl)

PAMALDOS UŽ MIRUSĮ PREZIDENTĄ A. SMETONĄ

A. L. T. S-gos Los Angeles skyriaus valdyba savo paskutiniame posėdyje nutarė užprašyti Šv. Mišias už mūsų buvusio prezidento Antano Smetonos vėlę. Šv. Mišios bus atlaikytos 1969 metų sausio mėn. 5 d., sekmadienį, laike sumos 10:30 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Sausio mėn. 9 d. sueina 25 metai nuo prez. Antano Smetonos mirties. Po Mišių bus bendri pietūs Lietuvių Tautiniuose Namuose. Po

Mūsų didžiųjų švenčių -- Kalėdų ir Naujųjų Metų -- išvakarėse Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, susirinkęs New Yorke savo metinei sesijai, susikauptė ties keliomis problemomis, o ypač ties pačiu svarbiausiu klausimu -- Lietuvos iš rusų okupacijos laisvinimo klausimu.

Visi Seimo darbai ir nutarimai buvo paskirti stiprinti kovai, kuri atneštų lietuvių tautai laisvę, o valstybei grąžintų jos nepriklausomybę. Visi mūsų -- Lietuvos laisvinimo -- darbai pagrįsti giliu tikėjimu, kad lietuvių tauta numes nuo savo pečių jai užkrautą sunkų sovietinės okupacijos jungą. Visi tikime, kad Kalėdų spindinti žvaigždė nušvies pavergtųjų ir laisvųjų lietuvių bendros kovos kelius, į pergalę vedančius.

Seimo sesijos, kurioje buvo vadovautasi ryžtingomis viltimis laisvės kovai vesti, pavestas, sveikinu viso pasaulio lietuvių, kur tik jie bebūtų ir kur begyventų.

Sveikinu savo tautos brolius ir sesutes okupanto iš Lietuvos į tolimus Rusijos imperijos kampus ištremtus, ten vargančius ir kenčiančius.

Sveikinu visus laisvuosius lietuvių po platųjį pasaulį išsiskirsčiusius ir, savo tautinėm savybėm išlaikyti, sudarančius įvairiausias lietuvių organizacijas.

Visiems linkiu linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų.

Dr. Juozas Kęstutis Valiūnas
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos Pirmininkas

pietų ten pat seks metinis skyriaus susirinkimas, kurio metu bus prisimintas narių tarpe a. a. Antanas Smetona. Nutarta prašyti Alfą Latvėną apibūdinti mūsų buvusį ilgametį valstybės prezidentą. Viešo minėjimo ar akademijos klausimas paliktas spręsti narių susirinkimui. Tarp kitų klausimų, bus renkama nauja valdyba bei revizijos komisija ateinančioms metams. (jr)

• Long Beach Lietuvių Klubas vakaras Balfo naujai, įvyko lapkričio mėn. 23 d. Vakaro programą pravedė pirm. Br. Merkis. Los Angeles Balfo skyr. pirm. Pažiūra tarė žodį apie Balfo reikšmę.

Meninę dalį pravedė muzikas Stasys Kalvaitis. Jis akomponavo solistams ir kvartetui. Kvartetas iš Dapšio, Dargio, Palikaicio ir Seliuko gražiai sudainavo 5 lietuviškas dainas. Gražiai solo padainavo R. Aukštikalnytė. Publika nepagailėjo jiems plojimų, atliekant gražiai meninę programą. Didelė padėka priklauso muzikui St. Kalvaičiui ir virš minėtiems dainininkams, kurie be jokio atlyginimo atliko meninę programą. (dm)

• Vladas Vijeikis, Liet. skautų brolijos vyriausias skautininkas, išskrenda į Australiją, kur aplankys Australijos lietuvių skautus-es, dalyvaus jų jubiliejinėje tautinėje stovykloje. Australijoje šiuo metu yra ne šalta žiema, o graži vasara ir mūsų skautai ruošiasi nuotaikingai stovyklauti.

IESKOMI IPEDINIAI

Justinas Bernotas gali gauti savo dėdės Konstanto Kasparo Vauro palikimo dalį poros tūkstančių dolerių sumoje.

Turimomis žiniomis Justinas Bernotas yra gimęs 1925 metais Tilvikų kaime, Kulių valsč., iš Europos išvykęs į J. A. V-bes ar Australiją.

Jis pats ar apie jį žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Gen. Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N. Y. 10024.

GRINDER HAND

For tool room work. Experience necessary in O. D., I. D., and surface grinding. Permanent position working days. 55 1/2-hour week. Excellent benefits and working conditions. BURNS AUTOMATIC Roseville, Mich. 313 - PR 8-8000 (118-124)

A + A

Pulk. BRONIUI PULKAUNINKUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukterims DANGUOLEI ir LAIMAI, žentui EUG. BARTKUI, nuoširdžią užuojautą reiškiamė

Irena ir Brutenis Veitai
Reda ir Romualdas Veitai

Plk. BRONIUI PULKAUNINKUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukrai DANGUOLEI ir žentui EUGENIJUI BARTKUI nuoširdžią užuojautą reiškiamė ir kartu liūdime

Milė ir Balys Steponiai

Mylimai žmonai, motinai ir uošvei

ELZBIETA STRIMILIENEI

mirus, vyrą JUOŽĄ STRIMILĄ, dukterį ONĄ ir žentą ANTANĄ ŽINDŽIUS nuoširdžiai užjaučiame

A. L. T. S-gos Elizabeth'o Skyrius

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

visiems savo draugams

linki

Janė ir Juozas
Daunorai
Chicago, Ill.

JUNG TINIO FINANSŲ KOMITETO PRANEŠIMAS

1968 m. gruodžio mėn. 29 d. visi yra kviečiami būti liudininkais didžiausių lietuvių veikloje laimėjimų, kuriuos ruošia Jungtinis Finansų Komitetas. Laimėjimai

mai yra dideli, nes yra leidžiama 28 paveikslai ir dvi skulptūros, kurių vertė yra virš šešių tūkstančių dolerių. Visi kūriniai yra paaukoti lietuvių dailininkų, gyvenančių Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje, tikslu sukelti aukų Lietuvos Valstybės Atstatymo 50-ties metų programos įvykdymui.

Lietuvių dailininkų auksa yra didelė. Dabar lieka visų kitų lietuvių pareiga prisidėti prie pasesikimo perkant laimėjimų bilietus arba aukojant aukų lapuose. Jungtinio Finansų Komiteto užsimojimas yra sukelti šimtą tūkstančių dolerių ir tik visų išeivijoje gyvenančių lietuvių pagalba tai gali būti įvykdyta.

Laimėjimai įvyks gruodžio mėn. 29 d. 4 val. po piet Maspeth parapijos salėje, 64-14 56 Rd., Maspeth, New York.

Laimėjimų metu turėsime meninę programą. Svečiai taip pat bus pavaišinti kavute.

Laimėjimams leidžiama kūriniai bus išstatyti toje pat salėje gruodžio 23, 26, 27, 28 dienomis nuo 7 iki 9 val. vakare ir gruodžio 29 d. nuo 1 val. po piet.

Jungtinis Finansų Komitetas

• Beverly Shores Lietuvių Klubas išrinko ateinančioms metams naują valdybą: pirmininkas inž. J. Norėika, sek. Rudienė, inž. J. Eigelis. Senoji valdyba vadovaujama inž. V. Masiulio užbaigdama metus paskyrė \$360 įvairioms kultūrinėms lietuvišioms institucijoms paremti.

HELP WANTED MALE

MACHINE SET UP MAN

Must have experience on New Britain chucks. Steady work, generous fringe benefits including profit sharing.

UNITED METAL PRODUCTS
8101 Lyndon, Detroit, Mich. 48238
313 - WE 3-8750 (118-124)

MALE/FEMALE

MACHINE OPERATORS

MALE OR FEMALE

SEMI-SKILLED

LIGHT PRODUCTION

FRINGE BENEFITS

LATHE HAND

\$2.42 - \$3.09 per hour

MILL & BENCH HAND

\$2.42 - 3.59 per hour

Rate depending upon experience. For interview phone 313 - 921-3045 Ext. 39 between 10 A. M. - 11 A. M. and 2:00 P. M. - 3:00 P. M. Detroit, Mich. (120-4)

Vilties Draugijos nariui

BRONIUI BUINIUI

mirus, žmonai VALERIJAI, dukrai RIMAI ir žentui GABRIELIUI MIRO-NUI bei artimiesiems reiškiamė nuoširdžią gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Brangiam ir neužmirštamam Bičiuliui

BRONIUI BUINIUI mirus,

velionio žmonai VALERIJAI, dukrai RIMAI ir žentui GABRIELIUI MIRONAMS

reiškiamė nuoširdžią užuojautą, patys dalyvaujam jų sielvarte

Elena, Grytė, Juozas ir Arūnas
Kunaičiai
Alė ir Stasys Santvarai

BRONIUI BUINIUI

Philadelphijoje mirus, žmonai VALERIJAI, dukteriai RIMAI ir žentui GABRIELIUI MIRONUI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jūratė ir Paulius Mitalai
Clevelande